

Glasnik AMCA-FA

Glasilo Hrvatske udruge diplomiranih inženjera Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Almae Matris Croaticae Alumni - Facultas Aedificandi

God. XI, broj 1, 2012.

ISSN 1334-1030

OD ABITURIJENTA
DO REKTORA MAGNIFIKUSA

RAZGOVOR
S POVODOM

ZNAČAJNA OBLJETNICA

POLA STOLJEĆA SAMOSTALNOSTI
GRAĐEVINSKOG FAKULTETA

ARHITEKTONSKI FAKULTET
GRAĐEVINSKI FAKULTET
GEODETSKI FAKULTET

Af
90

OLUČKA TAČIŠNE
STALNI POŠTAVI

Poštovani alumni!

Povijest našeg fakulteta seže u davnu 1919. godinu. Međutim, 1962. god. je također vrlo značajna u njegovoj gotovo stogodišnjoj povijesti budući od te godine Građevinski fakultet djeluje kao samostalan fakultet. Stoga je i glavna tema ovog broja 'Glasnika AMCA-FA' posvećena pola stoljeća samostalnosti Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Pročitajte sažeti pregled glavnih događanja vezanih za fakultet u tih 50 godina iz pera prof. dr. sc. Antuna Szavits-Nossana, jednog od 15 dekana u tom razdoblju. Tu je također i napis o povijesti zgrade koju dijelimo zajedno s još dva fakulteta, a lijepo je prisjetiti se i svih dekana koji su obilježili svojim djelovanjem ovo povijesno razdoblje.

Da nije ove značajne obljetnice samostalnosti fakulteta, i ovaj uvodnik ne bi se mnogo razlikovao od mnogih drugih u kojima se svi žale na ekonomsku krizu. Nažalost, i udruga AMCA-FA nije mogla zbog krize realizirati sve planirane aktivnosti, ali 'Glasnik AMCA-FA' je ostao jedan od prioriteta te se tako pred vama nalazi još jedan novi broj. Zahvaljujem se u ime udruge AMCA-FA Građevinskom fakultetu i dekanici prof. dr.sc. Vesni Dragčević jer je fakultet pokrio troškove tiskanja Glasnika unatoč tome što financijska kriza znatno utječe i na poslovanje fakulteta.

U prošlom broju je članak prof. dr. sc. Stjepana Haladina izazvao veliku pozornost naših čitatelja. Uz sve pohvale, stiglo je i nekoliko pisanih molbi da prof. Haladin napiše novi članak te da nas poduči, ili barem podsjeti, na pojmove koje svakodnevno koristimo, a ne znamo ili smo zaboravili njihovo izvorno značenje i njihove korijene. Prof. Haladin se spremno odazvao pozivu i napisao novi članak koji će sigurno ponovno izazvati pozornost čitatelja.

Kako je to već uobičajeno, u ovom broju donosimo cijeli niz članaka vezanih uz događanja na našem fakultetu kako bi svi naši bivši studenti dobili najnovije informacije o aktualnim događanjima. Jedna od ovogodišnjih značajnih aktivnosti bila je i završetak inozemne akreditacije preddiplomskog i diplomskog studija o čemu je ispričala najznačajnije prednosti akreditacije prodekanica za međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Anita Cerić.

Udruga AMCA-FA aktivno djeluje u Savezu AMAC/AMCA udruga pa je tako predsjednik Udruge sudjelovao na godišnjoj skupštini Saveza, koja se održala početkom studenog prošle godine. Donosimo članak o pregledu rada u ostalim alumni udrugama Sveučilišta u Zagrebu, ali i kritički osvrt na rad predsjedništva Saveza AMAC/AMCA udruga.

Sredinom sedamdesetih godina prošlog stoljeća su studenti uređivali i izdavali vrlo čitan studentski list MTN čiji se jedan dio sastao prošle godine na jednom veselom druženju, a u znak prisjećanja na jedno sjajno razdoblje njihove aktivnosti napisali su tekst za naš Glasnik.

I na kraju, želio bih se zahvaliti mnogim kolegicama i kolegama koji su vrlo brzo reagirali na poziv da u redakciju Glasnika pošalju stare slike fakulteta. Tako su nam svima omogućili da usporedimo promjene u našoj zgradi koje su nastale tokom vremena korištenja.

Vaš urednik

NOVA WEB ADRESA GRAĐEVINSKOG FAKULTETA I UDRUGE AMCA-FA

U sklopu vrednovanja pojedinih sveučilišta u svijetu prati se i globalna vidljivost sveučilišta i njegovih e-sadržaja na internetu i internetskim pretraživačima. Do sada je svaka od sastavnica imala svoju web adresu koja u sebi nije sadržavala poveznicu sa Sveučilištem u Zagrebu te tako naše sveučilište nije bilo odgovarajuće "vidljivo" prilikom rangiranja u europskom i svjetskom visokoobrazovnom prostoru.

Stoga je Senat Sveučilišta u Zagrebu donio na svojoj 10. izvanrednoj sjednici u 342. ak. god. 29. ožujka 2011. odluku o objedinjavanju web prostora Sveučilišta u Zagrebu i njegovih sastavnica unutar zajedničke domene unizg.hr.

S tim u vezi promijenjena je i dosadašnja web adresa Građevinskog fakulteta ali udruge AMCA-FA.

Stara web adresa:	Nova web adresa:
www.grad.hr	www.grad.unizg.hr
www.grad.hr/amca	www.grad.unizg.hr/amca

Kako bi se osiguralo normalno funkcioniranje postojećih vanjskih poveznica na dosadašnje adrese, Građevinski fakultet će još neko vrijeme ostaviti mogućnost pristupa internet sadržajima i preko stare web adrese, ali s automatskim preusmjerenjem na nove adrese. Isto se odnosi i na e-mail adrese.

Važno je napomenuti da je potpuno promijenjena struktura i izgled web stranica Građevinskog fakulteta koje će biti obogaćene novim sadržajima, ali će biti i preglednije i informativnije. Poveznica na web stranicu alumni udruge AMCA-FA bit će kao i do sada vezana uz ime udruge. Link na stranice udruge nalazi se na dnu početne stranice.

I.Dž.

BROJČANO STANJE UDRUGE AMCA-FA

Udruga ima trenutno 779 članova i po tome se ubraja među najbrojnije alumni udruge na Sveučilištu u Zagrebu. Pozivaju se članovi da ažuriraju promjenue osobnih podataka, prvenstveno kontakt adresu i e-mail adresu budući se svake godine vraća dio poštom poslanih 'Glasnika AMCA-FA'.

J.K.

Naslovna stranica: prof. dr. sc. Zdravko Linarić

O aktivnostima Udruge AMCA-FA

Iako se na prvi pogled može činiti da ekonomska kriza ne može imati značajnijeg utjecaja na rad jedne neprofitne udruge kao što je AMCA-FA, situacija je ipak drugačija. Sve snage su usmjerene na one aktivnosti koje bi mogle izvući društvo iz duboke ekonomske krize, a na tom putu nema previše mjesta za alumni djelovanja.

S jedne strane, problem je zacijelo u financijskim sredstvima, koja se ne mogu realizirati u vrijeme kad se, posebno u području građevinarstva, mnoge tvrtke bore za opstanak. S druge strane, naši projekti vezani uz evaluaciju naših obrazovnih programa kroz kontakte i razgovore s novozaposlenim inženjerima i njihovim poslodavcima ne mogu biti provedeni jer se zapošljava izuzetno mali broj novo diplomiranih inženjera dok je veliki broj na zavodu za zapošljavanje.

Ipak, već tradicionalno pred godišnju skupštinu naše udruge izlazi novi broj Glasnika AMCA-FA kojim se članovi upoznavaju sa svim najznačajnijim zbivanjima vezanim uz naš fakultet i sveučilište na kojem su stekli diplome. Uz članke i napise informativnog karaktera, Glasnik i dalje služi kao mjesto propagiranja djelatnosti od kojih Fakultet ostvaruje redovne i dodatne prihode, iz kojih se financiraju mnoge fakultetske potrebe od studentskih do razvojnih. Na takav način se alumni pozivaju da se dodatno obrazuju na studijskim programima našeg fakulteta, ali i da koriste visokostručne i znanstvene potencijale nastavnika i suradnika i u svakodnevnom životu, promovirajući i na takav način ugled Fakulteta. Glasnik je i dalje jedno od tri glasila koje izdaju alumni udruge Sveučilišta u Zagrebu.

U cilju što boljeg i bržeg informiranja članstva redovito se obnavljaju i web stranice udruge, budući Glasnik AMCA-FA izlazi tek jednom godišnje. Po svom sadržaju, količini informacija i njihovom redovitom osvježavanju ove web stranice su među najuredenijim na Sveučilištu.

Iako ima dosta upita o održavanju alumni večeri od alumna, ali i od sadašnjih studenata što posebno raduje, one se na žalost ne odvijaju na način i u onom obliku kako su zamišljene. Kriza je i ovdje uzela svoj danak mada su prisutne i neke druge objektivne okolnosti. Naime, novi bolonjski sustav obrazovanja zahtijeva sve veću angažiranost fakultetskih prostornih potencijala pa tako i velike predavaonice u kojoj su se odvijala naša poznata i jako dobro posjećena predavanja. Tokom semestra je dvorana, koja se dijeli među tri fakulteta, gotovo redovito zauzeta u vrijeme kad se mogu organizirati alumni predavanja. I iz napisa dekanice vidljivo je da prostorne mogućnosti predstavljaju potencijalno prepreku daljnjem razvoju Fakulteta. Tako do daljnjega nećemo biti u mogućnosti održavati alumni večeri.

Međutim, upravo kriza dovodi naše tek diplomirane inženjere u alumni udruhu AMCA-FA po savjet gdje i kako potražiti zaposlenje, kako se predstaviti potencijalnim poslodavcima, kako pregovarati kod traženja posla i slično. Na takav način se Udruga prometnula i u svojevrsni centar za upravljanje karijerama. U toku je akcija prema Vladi Republike Hrvatske da se za nezaposlene inženjere nađe zadovoljavajuće rješenje za premošćivanje vremena do pravog zaposlenja kako bi se spriječio potencijalni odljev mozgova. To je izuzetno važna zadaća jer prema rezultatima istraživanja, koje je objavila agencija Roland Berger, Hrvatska se nalazi među najugroženijim zemljama po pitanju odljeva mozgova i zauzima izuzetno loše 122. mjesto između 139 zemalja i zauzima u regiji tek nešto bolje mjesto od Bugarske i Srbije. Ista agencija vidi naš obrazovni sustav kao komparativnu prednost regije ali prema njima i on ubrzano klizi prema sredini svjetske ljestvice te se ljudski kapital nameće kao jedan od ograničavajućih faktora rasta u narednih deset godina. Tu i naša alumni udruha može dati svoj doprinos.

Zbog krize ponovno je aktualizirana naša akcija pomoći pri zapošljavanju tek diplomiranih inženjera, koju je prva započela upravo udruha AMCA-FA. Novodiplomirani kolege inženjeri ponovno pokazuju pojačan interes za ovu djelatnost Udruge koja se odvija putem web stranica.

I dalje se provode aktivnosti na privlačenju novih članova u udruhu AMCA-FA. Stoga se na svakoj obrani diplomskih radova na dodiplomskom i diplomskom studiju predsjednik ili tajnik udruge obrati kraćim govorom tek diplomiranim inženjerima odnosno magistrima u kojem ih upozna sa svrhom postojanja jedne ovakve udruge te njenim osnovnim zadaćama. Tom prilikom im se podijeli po primjerak 'Glasnika AMCA-FA', upisnica u udruhu te upitnik za zainteresirane za akciju pomoći pri zapošljavanju mladih inženjera.

Udruga i nadalje postaje mjesto preko koje alumni traže savjete i pomoć vezano uz pronalaženje drugih kolega, rješavanju nekih administrativnih pitanja na fakultetu i slično te i na takav način postaje sve više prisutna u svijesti nekadašnjih studenata.

U proteklom jednogodišnjem razdoblju udruha AMCA-FA ostvarivala je kontakte s drugim alumni udrugama kao i sa Savezom AMAC/AMCA udruha.

Na kraju, niti jedno izvješće o radu Udruge AMCA-FA ne završava bez poziva svim članovima da se aktiviraju i daju svoj doprinos radu Udruge.

Prof. dr. sc. Vesna Dragčević

RIJEČ DEKANICE

Kraj godine, pa tako i ove 2011., vrijeme je kada analiziramo događanja, svoje odluke i postupke, ali i da pogledamo u budućnost, izrazimo želje i očekivanja i to u listu naše udruge, koji se tradicionalno priprema krajem svake kalendarske godine.

U 2011. nismo isticali bolonjske studije kao teškoću i nešto što nam je nametnuto, već smo ih počeli živjeti i unapređivati. Usvojene su i odobrene izmjene i dopune studijskih programa preddiplomskog i diplomskog studija do 20%, u okviru postupka inozemne akreditacije studijskih programa posjetilo nas je povjerenstvo inozemne akreditacijske kuće ASIIN, povisili smo kriterije za upis u prvu godinu preddiplomskog studija prema rezultatima državne mature, u postupku smo nacionalne reakreditacije. Očekujući rezultate nadamo se da će nam pomoći u našoj želji da podignemo kvalitetu svih djelatnosti.

Istakla bih da i dalje nismo zadovoljni s publiciranjem znanstvenih radova u najznačajnijim časopisima, ali je značajno napomenuti da su naši nastavnici aktivni na istraživanjima u preko 20 domaćih projekata i nekoliko međunarodnih. Održane su i dvije međunarodne konferencije gdje je fakultet bio suorganizator, a u tijeku je dobivanje dopusnica za studij inženjerstva na engleskom jeziku u čijem će izvođenju uz nastavnike našeg fakulteta sudjelovati i oni s još četiri tehnička fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Željeli bismo i veće sudjelovanje naših nastavnika i studenata u međuinstitucionalnoj razmjeni, veći broj stranih studenata... Iako manje nego prethodne godine, održan je značajan broj tečajeva stručnog usavršavanja, a aktivno smo sudjelovali u najznačajnijim stručnim poslovima našeg građevinarstva. Međutim, dijelimo zajedničku sudbinu svih u državi te imamo problema s naplatom.

Treba naglasiti da je značajan ograničavajući faktor za daljnji razvoj Fakulteta prostor. Iako prostor zadovoljava minimalni uvjet za izvođenje nastave propisane Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10.), s otprilike 3 m² po studentu, prostor ne odgovara optimalnim uvjetima za izvođenje nastave na tehničkim fakultetima i u nesrazmjeru je prema ostalim građevinskim fakultetima u Hrvatskoj, kada se uzme u obzir standard koji je primijenjen pri projektiranju novih prostora u okviru sveučilišnih kampusa koji su izgrađeni ili su u gradnji. Svi laboratoriji, a na Fakultetu ih je šest, imaju nedostatan prostor da bi u potpunosti ispunili ciljeve koje smo si zacrtali, a to je njihova akreditacija kako bi bili spremni odgovoriti potrebama visokostručnog rada. Nabavljena laboratorijska oprema je uglavnom dostatna i moderna, ali su nedostatni skladišni prostori, kao i prostori za provođenje dugotrajnih ispitivanja u kontroliranim uvjetima. Standard postignut u izvođenju laboratorijskih vježbi je na niskoj razini, posebice za studente preddiplomskog studija, gdje se isključivo zbog manjkavih prostornih kapaciteta laboratorija ona održava u većim grupama ili u ograničenom opsegu, dok je ipak na diplomskom studiju stanje znatno bolje.

Opremljenost prostora za izvođenje nastave kao i nastavničkih kabineta informatičkom opremom u pogledu brojnosti, ali i kvalitete trenutno je na zadovoljavajućoj razini. U smislu podizanja kvalitete u pogledu informatizacije djelatnosti na Fakultetu planiramo, a sukladno financijskim mogućnostima: uvođenje bežične mreže u učionice i predavaonice u kojima ne postoji žičana mreža, povećanje broja računala dostupnih studentima i sl. Nužno je i laboratorijsku opremu, sukladno raspoloživim financijskim sredstvima, kontinuirano održavati, umjeravati i kalibrirati te inovirati kao i nabavljati novu kako bi bili, prvenstveno, u mogućnosti održati postignutu kvalitetu nastave i znanstvenoistraživačkog te stručnog rada.

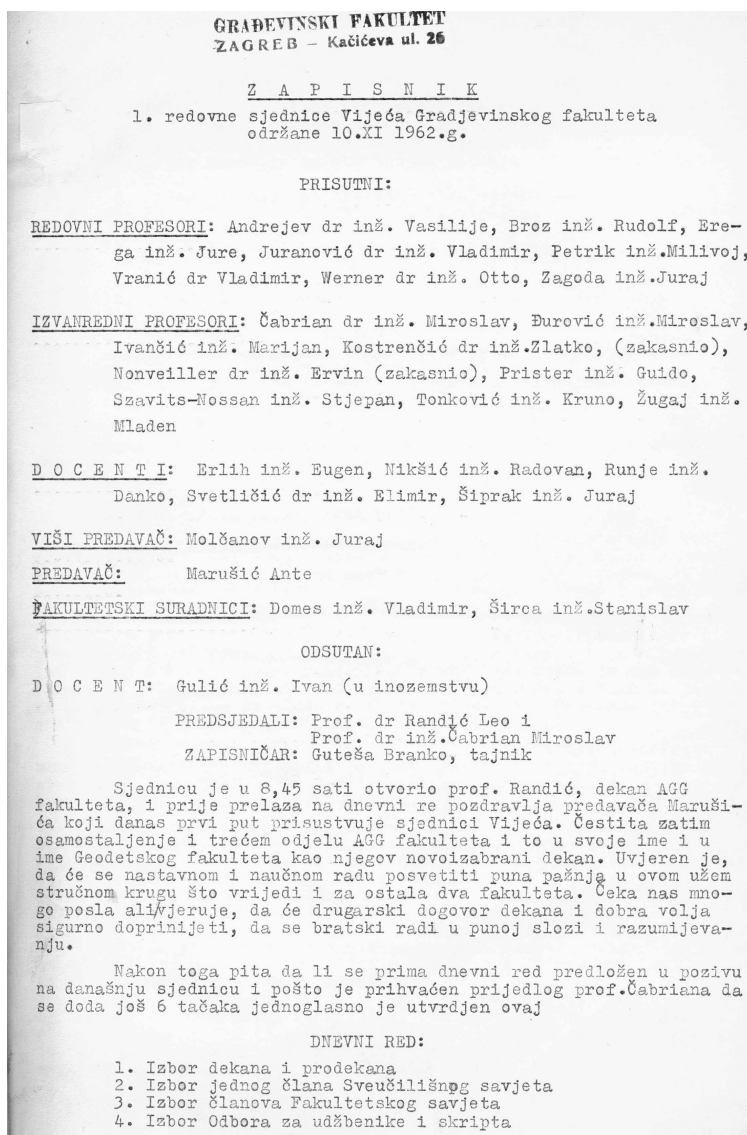
Fakultet značajna financijska sredstva iz vlastitih prihoda ulaže u nastavu i znanstvenoistraživački rad, no gospodarska situacija, koja je snažno pogodila građevinarstvo, odražava se na značajno smanjenje ove vrste prihoda te je taj negativan trend prisutan već nekoliko godina. Daljnje smanjenje ili nedostatak sredstava tržišnih prihoda, zajedno s kontinuirano smanjenim ulaganjima u visoko školstvo od strane resornog Ministarstva, zasigurno bi usporilo daljnji razvoj Fakulteta i doveo u pitanje održavanje osnovne djelatnosti na postignutoj razini kvalitete.

Ipak, za sada je još uvijek prostor najveći ograničavajući faktor u daljnjem razvoju Fakulteta u smislu podizanja kvalitete izvođenja nastave, znanstvenoistraživačkog i stručnog rada. Ugrožen je daljnji razvoj u smislu proširenja djelatnosti (otvaranje novih studija na engleskom jeziku, razmjena studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja, opremanje novih laboratorijskih prostora za rad na većem broju znanstvenoistraživačkih projekata). Zato vjerujemo da će aktivnosti koje provodimo pa i postupak reakreditacije koji je u tijeku biti svojevrsan poticaj odgovornima, jer bez razumijevanja i pomoći Sveučilišta i resornog Ministarstva postoji bojazan da će Fakultet stagnirati ili zaostajati u razvoju za europskim fakultetima s kojima se uspoređuje.

POLA STOLJEĆA SAMOSTALNOSTI GRAĐEVINSKOG FAKULTETA

Ove se godine obilježava pedeseta obljetnica Građevinskog fakulteta kao samostalne sastavnice Sveučilišta u Zagrebu. To je prilika u kojoj se očekuje osvrt na prijedeni put, osvrt koji bi omogućio potpunije vrednovanje sadašnjeg stanja i pružio naznake budućnosti. Objektivniji osvrt na prijedeni put otežava poslovični nemar prema pisanju kronika sudionika proteklih događaja, ljudi tehničke struke. Ne upuštajući se u temeljito istraživanje, već se oslanjajući na nekoliko postojećih dokumenata, osvrt će ostati, nastojajući usprkos, subjektivno viđenje njegova autora.

Prva stranica zapisa s prve sjednice Vijeća samostalnog Građevinskog fakulteta

Visokoškolski studij građevinarstva u Zagrebu započeo je četrdeset i tri godine prije nego se odlukom Sabora od 26. rujna 1962. Građevinski izdvojio iz Arhitektonsko-građevinsko-geodetskog fakulteta. Konom XIX. stoljeća, u kojem industrijska revolucija i uzdizanje srednje klase doživljava snažan zamah u Hrvatskoj, osjetila se potreba za visokim tehničkim strukovnim obrazovanjem. Odlazak domaćih ljudi u sveučilišne centre tadašnje Austro-Ugarske i Europe nije mogao zadovoljiti domaće potrebe. Stav sveučilišnih vlasti u tadašnjoj državi da tehnika ne spada na već ustoličena sveučilišta¹ nije pogodovao da se otvore tehnički studiji na postojećem Sveučilištu u Zagrebu. Stoga je agilno Hrvatsko društvo inženjera i arhitekata pokrenulo niz aktivnosti da se osnuje Tehnička visoka škola. Za rezultat tih aktivnosti trebalo je, međutim, čekati I. svjetski rat i raspad države, da bi konačno Tehnička visoka škola u Zagrebu počela s radom 1. listopada 1919. godine. Građevinski odsjek te škole smješten je na I. katu preuređene zgrade bivše ženske stručne škole na Rooseveltovu trgu 6 u Zagrebu. Za prvog dekana Građevinsko-inženjerskog odjela izabran je javni redoviti profesor Pavao Horvat. Među tehničkim studijima odmah započinje i četverogodišnji studij građevinarstva za stjecanje zvanja diplomirani inženjer građevinarstva. Škola osniva laboratorije pa tako već 1920. godine Zavod za ispitivanje građiva na čelo kojeg dolazi ruski emigrant i kasnije svjetski poznati prof. Stjepan Timošenko. Iste su godine izdani propisi za dodjelu doktorata tehničkih znanosti da bi uskoro Konstantin Čališev 1922. i Rajko Kušević 1923. prvi stekli tu prestižnu titulu s disertacijama iz građevinarstva. Škola se 1926. godine priključuje Sveučilištu u

¹ U Austro-Ugarskoj za te su potrebe osnivane Tehničke visoke škole koje se kasnije preimenuju u tehnička sveučilišta kakva ih danas poznajemo.

Zagrebu kao Tehnički fakultet. Pitanje raspoloživog prostora za Školu i Fakultet postaje sve akutnije da bi uz puno muke i zalaganja 1938. počela izgradnja nove zgrade u Kačićevoj ulici u kojoj se Građevinski fakultet i danas nalazi.

U novu se zgradu 1. listopada 1940. useljava i Građevinski odsjek Tehničkog fakulteta. Razvitak je omogućen, ali zakratko, jer početkom II. svjetskog rata okupacijska vojska zauzima za svoje potrebe veći dio zgrade da bi 1944. nastava bila i potpuno obustavljena. Dvadeset i peti obljetnica Fakulteta prolazi u mučnoj atmosferi. Do tog je vremena na Školi/Fakultetu ukupno 413 studenata steklo zvanje diplomiranog inženjera građevinarstva što je činilo oko 25% svih studenata Fakulteta koji su završili studij.

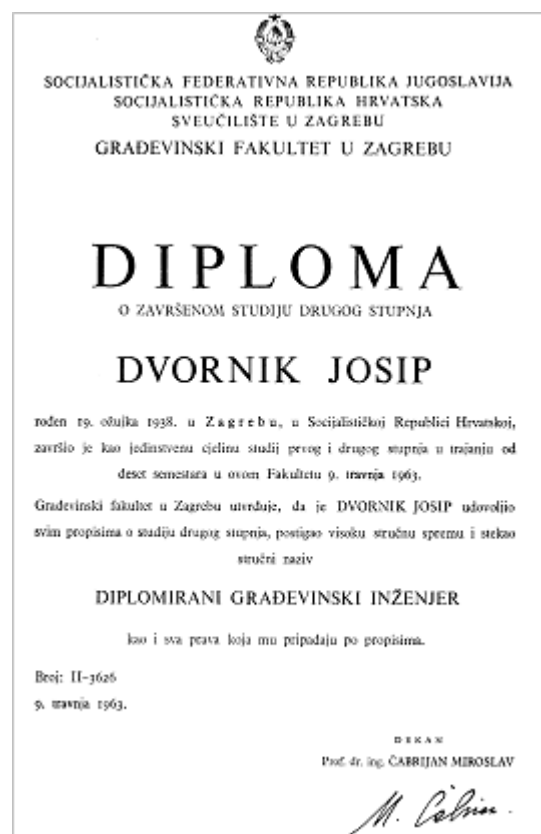
Odmah nakon rata zgrada je uređena, nastava ponovno započinje, ali s njom i snažan režimski utjecaj. Pojedini se nastavnici isključuju ili prisilno umirovljuju, a drugi dekretom ustoličuju. Međutim, struka se razvija pa se 1948. godine uvode već poslije II. godine konstruktorski, prometni i hidrotehnički specijalistički smjerovi građevinskog studija. Trajanje studija se produžava prvo na deset pa na devet semestara, broj studenata raste, a problem raspoloživog prostora za nastavnike i studente opet izbija u prvi plan. Sabor zbog toga donosi 26. travnja 1956. odluku o podjeli Tehničkog na četiri samostalna fakulteta: Ahitektonsko-građevinsko-geodetski (AGG), Strojarsko-brodograđevni (SB), Kemijsko-prehrambeno-rudarski (KPR) i Elektrotehnički (ET). Unutar AGG fakulteta osnivaju se arhitektonski, građevinski i geodetski odsjeci koji će se 1962. izdvojiti u samostalne fakultete Sveučilišta u Zagrebu.

S 1962. godinom započinje razdoblje samostalnosti Građevinskog fakulteta unutar Sveučilišta u Zagrebu. Samo Sveučilište postaje sve više labava udruga samostalnih fakulteta bez čvršće mogućnosti upravljanja. Broj diplomiranih studenata godišnje doseže već brojku od oko osamdeset, što je znatno povećanje od dvadesetak na početku rada Tehničke visoke škole². Možda osokoljeni novo stečenom samostalnošću, a potaknuti potrebama privrede i sličnih studija u anglosaksonskim zemljama, nastavnici Građevinskog fakulteta već 1963. godine osnivaju dvogodišnji poslijediplomski studij za stjecanje titule magistra tehničkih znanosti iz područja građevinarstva. Studij u početku ima dva smjera, Konstruktorski te Mehanika tla i fundiranje. Na studij se upisuju svake druge godine. Preustrojem poslijediplomskog studija 1971. godine uvode se smjerovi Teorija konstrukcija, Inženjerske konstrukcije, Mehanika tla i temeljenje, Građenje cesta, te Hidrotehnika, da bi se 1981. dodao još i smjer Organizacija građenja. Završeni poslijediplomski studij uskoro postaje preduvjet za pristup izradi doktorske disertacije. Time počinje razdoblje odstupanja hrvatskog visokoškolskog sustava od do tada sličnih sustava u zapadnoj kontinentalnoj Europi koji nisu poznavali pojam magistra znanosti.

Statutom iz 1967. godine Građevinski se fakultet ustrojava u tri odjela, Konstruktorski, Prometni i Hidrotehnički, a ovi opet na deset Zavoda. U zavodima se obavlja znanstveni i stručni rad, a za nastavu se brine dvanaest katedri. Fakultet već ima četiri laboratorija: Laboratorij za ispitivanje materijala i konstrukcija, Geotehnički laboratorij, Hidrotehnički laboratorij i Laboratorij za sanitarnu hidrotehniku. Fakultet 1968. godine osniva Saobraćajni studij s nastavnicima s Građevinskog i više drugih tehničkih fakulteta. Taj se studij nedugo nakon osnivanja izdvaja u kao međufakultetski, da bi u konačnici izrastao u zasebni fakultet. Trima postojećim smjerovima studija dodaje se 1970. godine i Organizacijskotehnoški smjer kao četvrti smjer studija građevinarstva. Razdvajanje studenata po smjerovima počinje u četvrtoj godini, a ukupno nominalno trajanje studija i dalje je devet semestara nastave. Stalna je boljka nastave relativno mali omjer završenih u odnosu na novoupisane studente. Naročito je veliko odustajanje od studija nakon prve i druge studijske godine. Omjer završenih i novoupisanih studenata znatno je ispod 50%. Na poslijediplomskom studiju, koji se organizira kao večernji studij za zaposlene studente, situacija je još gora pa u razdoblju od 1962. do 1977. ukupno taj studij završava samo dvadeset i sedam studenata. U istom razdoblju doktorsku disertaciju uspješno brani četrnaest kandidata. Znanstveni rad je skromnih razmjera. Fakultet povremeno organizira razne specijalističke stručne tečajeve za sudionike iz građevinske privrede. Politička bura hrvatskog proljeća uz aktivno sudjelovanje studenata Fakulteta ne ostavlja dublje negativne posljedice.

Godine 1977. Fakultet se uz naklonost državnih struktura upušta u radikalni eksperiment udruživanja s Institutom građevinarstva Hrvatske (IGH) s nadom

² Vidi detaljnije o povijesti Fakulteta od 1919.-2003., Građevinski fakultet (1994). Spomenica 1919-1994. Ur. D. Horvatić & A. Szavits-Nossan. Građevinski fakultet, Zagreb

Jedna od prvih diploma stečena na samostalnom Građevinskom fakultetu

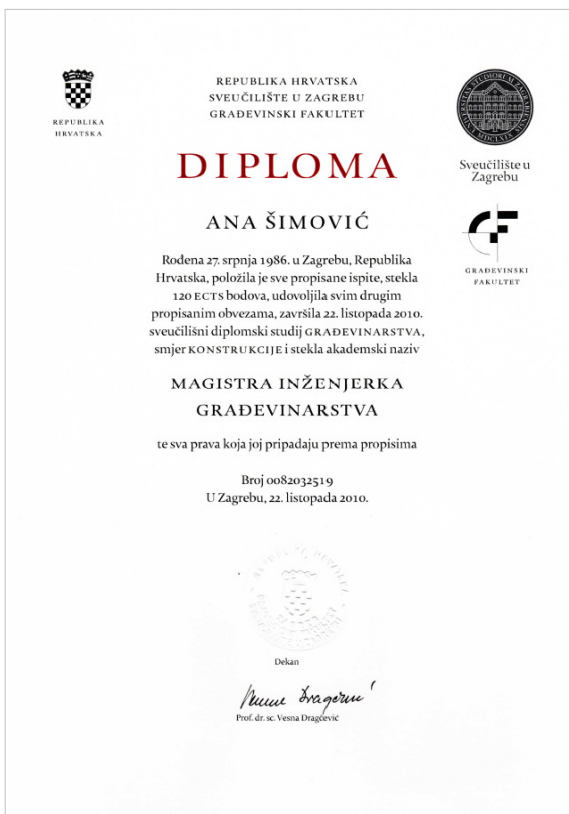
da će time otvoriti put rješavanju mnogih nagomilanih problema (slaba financijska potpora države, nedostatak nastavnog osoblja, nemotiviranost nastavnika za prihvaćanje suvremenih trendova u građevinarstvu, nedovoljna i neujednačena suradnja s građevinskom privredom itd.). U novu se organizaciju, nazvanu Građevinski institut (GI) uključuju podružnice IGH u Splitu, Rijeci i Osijeku koje se postupno transformiraju u građevinske fakultete lokalnih sveučilišta. Dio te velike organizacije koji se nalazi u Zagrebu, nazvane Fakultetom građevinskih znanosti (FGZ), udružuje se sa Sveučilištem u Zagrebu.

U GI se udružuje još Viša tehnička škola za građevinsku industriju i građevinarstva iz Bedekovčine te Viša tehnička građevinska škola iz Zagreba. Time FGZ počinje i s održavanjem dvogodišnjih studija (kasnije pet-semesteralnih studija) za stjecanje zvanja inženjer građevinarstva (za razliku od zvanja diplomirani inženjer građevinarstva koji se stječe devet-semesteralnim studijem). Ovim udruživanjem u FGZ naglo raste broj zaposlenih (preko 600 ne uračunavajući administrativno osoblje), nastavnicima (a manje i studentima) dostupni su znatno veći i bolje opremljeni laboratoriji, većina se nastavnika snažno uključuje u stručni rad, a znanstvena se infrastruktura poboljšava. Proklamira se jedinstvo nastavnog, znanstvenog i stručnog rada, ali bez jasne razrade značenja te parole. Prihod od stručnog rada znatno nadmašuje onaj za nastavni rad i znanstvena istraživanja. Raste i broj upisanih studenata, a broj diplomiranih godišnje doseže ponekad i preko 200 studenata. Međutim, spajanje profitne i neprofitne organizacije, kao i udruživanje zaposlenika s odgovarajućim navikama, donosi nove probleme. Kontroverze oko unutrašnje organizacije, upravljanja i tinjajućeg nezadovoljstva znatnije dobivaju na značenju nadolazećim raspadom Jugoslavije i najave drugačijeg državnog ustroja. Eksperiment propada 1991. godine kad se FGZ dijeli 1. srpnja na Građevinski fakultet i IGH.

U novoj državi, samostalnoj Republici Hrvatskoj, osjeća se trajna težnja ustroju sveučilišta poput onih na Zapadu, kao jedinstvene ustanove s fakultetima koji nisu samostalne jedinice na tržištu. Mada su poduzeti mnogi koraci u tom smjeru, cilj je još daleko od ostvarenja. U međuvremenu dolaze herojski i tragični događaji Domovinskog rata u čijem vihoru stradava i nekoliko studenata Građevinskog fakulteta. Tijekom i neposredno nakon rata Fakultet prolazi kroz tešku besparicu koju nastoji ublažiti snažnijim uključivanjem u suradnju s građevinskom privredom. Financijskim stimuliranjem nastavnika ta suradnja i pripadni prihodi naglo rastu da bi uskoro premašili prihode od države za nastavu i znanost.

Nakon osamostaljenja, Građevinski fakultet osim ustroja devet-semesteralnog studija za diplomiranog inženjera građevinarstva, ustrojava i stručni pet-semesteralni studij za inženjera građevinarstva. Taj se studij i dio pripadnih nastavnika izdvaja 8. srpnja 2003. u Graditeljski odjel Tehničkog veleučilišta u Zagrebu. Fakultet sve više počinje ličiti na klasičnu visokoškolsku ustanovu, ali s još uvijek pretežnom autonomijom od centralne sveučilišne vlasti.

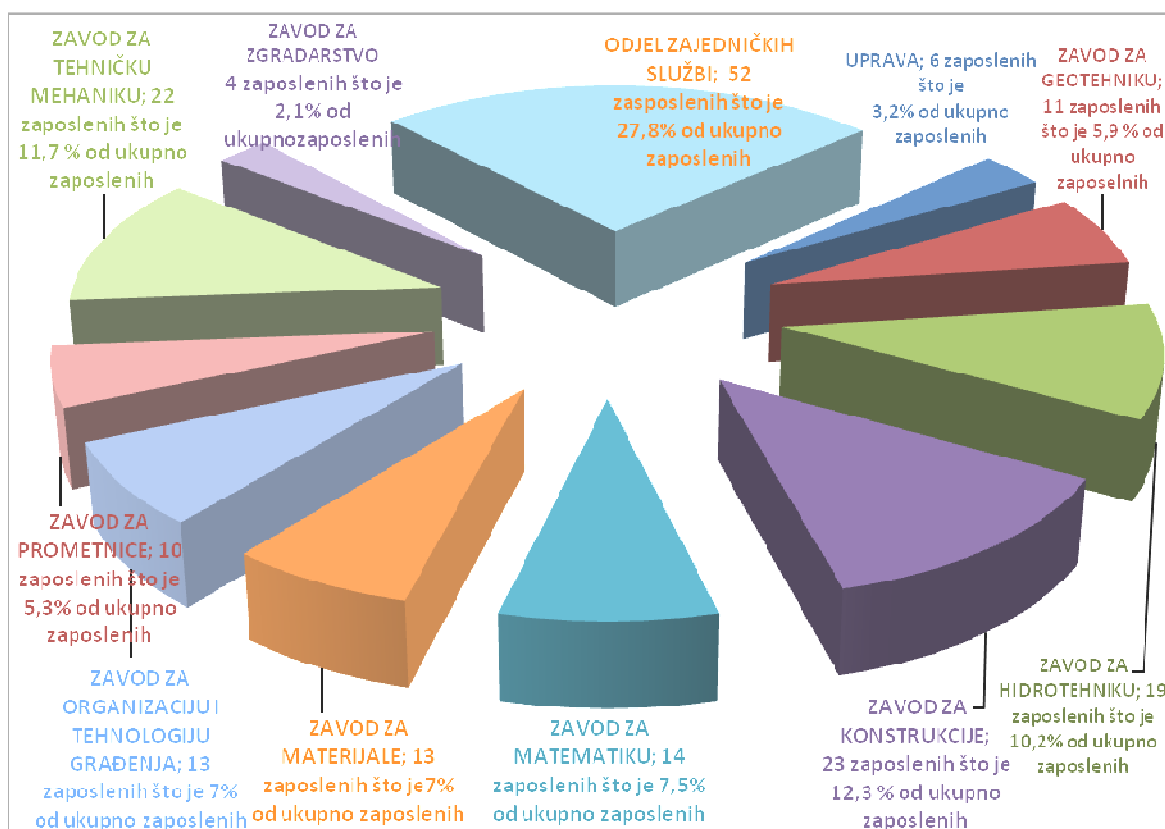
Pristupanjem Bolonjskom procesu 2001. godine na ministarskom sastanku 32 europske države u Pragu, Hrvatska se uključila u desetogodišnji program međusobne harmonizacije visokoškolskih sustava Europe. Taj program uključuje usvajanje sustava jednostavno razumljivih i usporedivih stupnjeva obrazovanja koji se u bitnome temelji na tri ciklusa (preddiplomski u trajanju najmanje tri godine, diplomski u trajanju do dvije godine, i poslijediplomski u trajanju najmanje tri godine), uspostavi europskog sustava prijenosa kredita ili bodova (ECTS) kao sredstva za omogućavanje što veće pokretljivosti studenata, uklanjanje prepreka pokretljivosti studenata, nastavnika i drugog osoblja, suradnja u razvoju usporedivih kriterija kvalitete i postupaka kontrole, promicanje europske dimenzije visokog obrazovanja, uspostavu strategije cjelovitnog obrazovanja, sudjelovanju sveučilišta i studenata u organizaciji i izradi sadržaja visokoškolskih studija, promicanju privlačnosti europskog prostora visokog obrazovanja, važnosti socijalne dimenzije procesa, te povezivanju europskih prostora visokog obrazovanja i europskog istraživačkog prostora. Građevinski fakultet je ubrzo prionuo opsežnom poslu transformacije postojećeg studija prema zacrtanim preporukama. Pri tome mu je pomogao europski TEMPUS projekt kojeg je vodio zajedno sa Sveučilištem u Glasgowlu i uz suradnju više europskih sveučilišta. U projekt su bila uključena i ostala tri građevinska fakulteta u Splitu, Rijeci i Osijeku. Kao glavni uzor su mu poslužili nastavni programi s Tehničkog sveučilišta u Zurichu (ETH). Izrada novih nastavnih programa bila je popraćena mnogim poteškoćama, ponajviše izražena u otporu nastavnika da prihvate novu paradigmu. Konačno je nađeno kompromisno rješenje pa je trogodišnji preddiplomski studij građevinarstva počeo u jesen 2005., trogodišnji poslijediplomski doktorski studij i dvogodišnji poslijediplomski specijalistički studij 2006., te dvogodišnji diplomski studij građevinarstva 2008. godine.

Jedna od novijih diploma stečenih na diplomskom studiju na Građevinskom fakultetu

Ne samo izrada programa, već i njegova implementacija izazivala je probleme i često nezadovoljstvo nastavnika. Detaljna analiza postignutog u završnoj je fazi i nije još dostupna, ali se bez pristranosti može procijeniti da je uspjeh samo djelomičan. Upisne kvote su smanjene na 185 studenata godišnje za pred-diplomski studij, prolaznost studenata kroz studij je nešto poboljšana, ali je po ocjeni mnogih nastavnika kvaliteta postignutog znanja studenata smanjena. Uzroci nisu detaljno i ozbiljno analizirani, vjerojatno su brojni i raznorodni te bi bilo pre nagljeno pripisati ih neprikladnosti bolonjskog procesa. Ono što je neupitno, da su nakon dugo vremena studiji na Građevinskom fakultetu barem po formi usporedivi sa sličnim studijima u Europi, a i to nešto znači. Nadalje, Fakultet je pristupio međunarodno priznatoj akreditaciji (ocjeni) svojih studija i na najboljem je putu da takvu akreditaciju dobije. U tom slučaju po prvi puta će nastava na Fakultetu biti ocjenjena od nezavisnih inozemnih stručnjaka, a diplome koje Fakultet izdaje biti automatski priznate u Europi i SAD-u, što bi bilo veliko priznanje Fakultetu, a velika pogodnost njegovim studentima. Ukratko, bolonjski proces potaknuo je Fakultet na otvaranje i omogućio je nepristranu kritiku svog rada što bi dugoročno trebalo unaprijediti kvalitetu njegova rada i učiniti ga transparentnijim za korisnike njegovih usluga. To je možda najveće postignuće u proteklih pedeset godina rada Fakulteta.

Prof. dr. sc. Antun Szavits-Nossan

Unutarnja organizacija današnjeg Građevinskog fakulteta
(Izvor: Samoanaliza Građevinskog fakulteta, 2012.)

Studentski indeks nekad i danas

Nastavno opterećenje s predavanjima i vježbama • Ranije je upisivan ukupni broj sati i predavanja u semestru a danas se upisuje tjedno opterećenje u satima.

Prvi i drugi potpis • U starim indeksima studenti su prikupljali prvi potpis kod prijave slušanja kolegija i drugi potpis kao potvrda svih propisanih obaveza. U novim indeksima postoji samo rubrika za drugi potpis.

Novi podaci • S novim bolonjskim programima studija uvedena je nova rubrika u koju se upisuje broj stečenih ECTS bodova.

DEKANI GRAĐEVINSKOG FAKULTETA

1962. - 2012.

Miroslav Čabrijan
1962.-1964.
1968.-1969.

Vasilije Andrejev
1964.-1966.

Ervin Nonveiller
1966.-1968.

Zlatko Kostrenčić
1969.-1972.

Veselin Simović
1972.-1979.

Aleksandar Šolc
1979.-1981.

Aleksandar Klemenčić
1981.-1985.

Stanislav Tedeschi
1985.-1989.

Milutin Anđelić
1989.-1991.

Dragutin Horvatić
1991.-1994.

Antun Szavits-Nossan
1994.-1998.

Željko Korlaet
1998.-2002.

Dubravka Bjegović
2002.-2006.

Mladen Radujković
2006.-2010.

Vesna Dragčević
2010.-

ZGRADA

ARHITEKTONSKO-GRAĐEVINSKO-GEODETSKOG FAKULTETA

Velika većina alumna Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu vezana je uspomena uz zgradu u ulici Andrije Kačića-Miošića 26, koja je zajednička za tri fakulteta: Arhitektonski, Građevinski i Geodetski koji su poznati pod svojom kraticom AGG fakulteti. Međutim, nije oduvijek ova zgrada bila sjedište Građevinskog fakulteta budući on vuče svoje korijene iz Tehničke visoke škole, koja je u vrijeme svog osnivanja najvećim dijelom bila smještena u prostorima Ženske stručne škole i južnog dijela Obrtne škole (iz kojih je tada iselila vojna ratna bolnica) na Wilsonovom trgu (današnji Rooseveltov trg). Na toj lokaciji bili su smješteni Arhitektonski i Kulturno-inženjerski odjel te Građevno-, Strojarsko-, Elektro-, Brodograđevno- i Brodstrojarsko-inženjerski odjel kao i katedre iz matematike, mehanike i deskriptivne geometrije. Za Kemijski odjel uredile su se prostorije u Kemijskom institutu na Marulićevom trgu, iako je ta zgrada bila prvotno građena za Filozofski fakultet, što je još godinama kasnije bilo predmetom spora o vlasništvu zgrade. Zgrada Ženske stručne škole izgrađena 1893. godine kao palača Zemaljske naklade školskih knjiga bila je neadekvatna i prostorno nedovoljna već od samih početaka djelovanja Tehničke visoke škole. Zbog bolje organizacije i iskoristivosti prostora probijen je prolaz za zgradu južnog krila Obrtne škole, a sama zgrada je nadograđena za još jedan kat 1922. godine tj. tri godine od prvih upisa. Uz to, sagradile su se i privremene zgrade u dvorištu za laboratorije.

Zgrada Tehničke visoke škole
na Rooseveltovom trgu prije nadogradnje

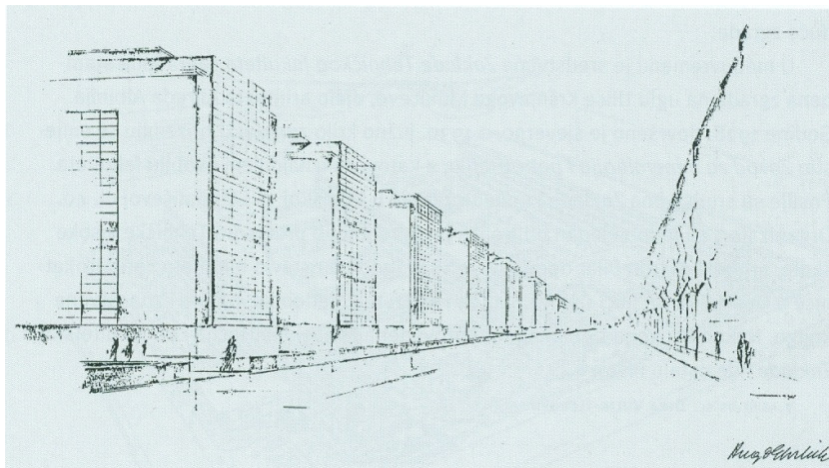
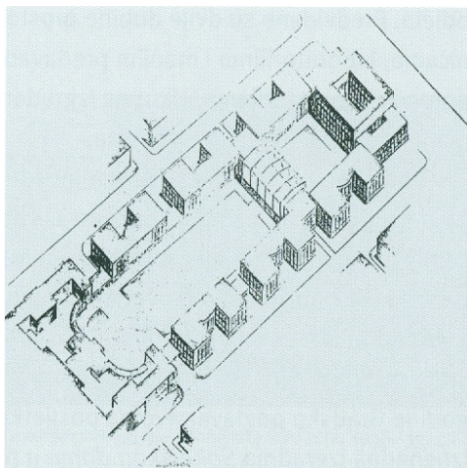
Zgrada Tehničke visoke škole nakon nadogradnje
s južnim krilom Obrtne škole

Tokom svoje povijesti, najprije Tehnička visoka škola, a potom i Tehnički fakultet, bili su dugo vremena pod prijetnjom ukidanja zbog centralističke politike iz Beograda. Tako se, na primjer, u skladu sa zaključcima Ministarstva prosvjete u Beogradu o smanjivanju broja tehničkih fakulteta u zemlji dogodila redukcija Elektrotehničkog odsjeka, koji se dugo potom nije razvijao, iako se toga nisu pridržavali fakulteti u Ljubljani i Beogradu. Broj studenata Tehničkog fakulteta je iz godine u godinu rastao pa je bila stalno prisutna potreba za novim prostorom odnosno novim zgradama. Naime, prvu godinu studija te davne 1919. godine upisalo se je čak 255 studenata. Za usporedbu, danas se samo na Građevinski fakultet upisuje godišnje približno 180 studenata iako je u povijesti fakulteta bilo godina kad je upisivan i puno veći broj studenata. Za to je bilo predviđeno zemljište između velikih zgrada gimnazije (danas na Rooseveltovom trgu) i gradskih kuća na Ciglani (danas Klaićeva ulica). Gradsko poglavarstvo je 1927. godine to zemljište ustupilo Tehničkom fakultetu odlukom Ministarstva prosvjete u Beogradu. Riječ je zemljištu veličine približno 25.000 m². Prof. arh. Hugo Ehrlich (1879.-1936.), tadašnji profesor za arhitektonske konstrukcije na Tehničkom fakultetu, koji potječe iz obitelji imućnog židovskog graditelja i poduzetnika Hermana Ehrlicha, čija će građevinska tvrtka početkom 19. stoljeća, vođena Hugovom braćom, inženjerima graditeljstva, Adolfom, Ernestom i Đurom, prerasti od skromne obiteljske obrtničke firme u jednu od tada najimućnijih građevinskih tvrtki u Zagrebu, izradio je do kraja 1928. godine projekte za nove zgrade. Sastavljen je tada građevni program, a obećano je financiranje gradnje investicijskim zajmom. Prema zamisli prof. Ehrlicha novo zdanje Tehničkog fakulteta činio bi jedan blok od niza međusobno povezanih paviljona postavljenih uzduž Klaićeve ulice i Ulice Kršnjavoga.

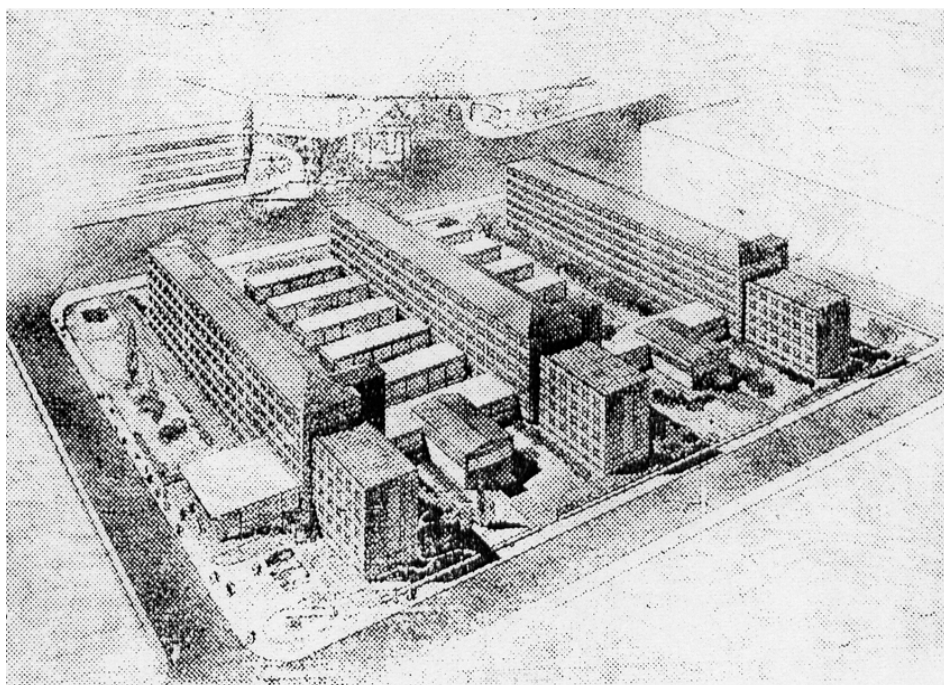

Centralna zgrada sa zapadne strane trebala je sadržavati zajedničke prostore, dok je istočni dio bio rezerviran za gimnazijsko igralište. U središnjem dijelu bio je predviđen prostor za strojarski laboratorij.

Nedugo potom nastupila je tzv. šestojanuarska diktatura kralja Aleksandra I., a Gradsko poglavarstvo je oduzelo ranije dodijeljeno zemljište za gradnju zgrada Tehničkog fakulteta. Na jednom njegovom dijelu izgrađena je gimnastička dvorana za Jugoslavenski sokol te je već tada bilo jasno da se na istom mjestu neće moći izvesti gradnja novih zgrada prema zamisli prof. Ehrlicha. Tako je za određeno vrijeme odgođen početak, ali i mjesto gradnje.

Aksonometrijski i perspektivni prikaz projekta H. Ehrlicha iz 1928. god.

Nove zgrade Tehničkog fakulteta prema projektu Milovana Kovačevića i Ede Šena

njihov zadnji zajednički projekt, a obuhvatio je tri četverokatne zgrade položene u pravcu sjever - jug međusobno povezanih hodnicima. Kako je umjesto traženih 21 milijun dinara odobreno za gradnju samo 15 milijuna dinara, odustalo se od nekih izvornih rješenja u svrhu smanjivanja troškova kao što je, na primjer, opločenje pročelja zgrada kamenom, a donešena je i odluka o skromnijoj opremi unutrašnjosti objekata.

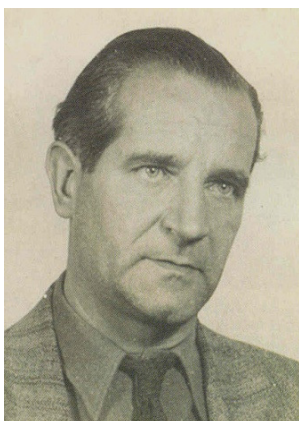
Osnutkom Banovine Hrvatske nastale su povoljne prilike u političkom i materijalnom smislu, pa je odobreno sklapanje zajma za izgradnju novih zgrada za tri fakulteta. Samo za Tehnički fakultet je tada bio određen iznos od 15 milijuna dinara. Za gradnju je Gradsko poglavarstvo ponovno odobrilo preostali dio zemljišta u Klaićevoj ulici zapadno od Kačićeve ulice do gradskih kuća.

Projekt elaborat novih zgrada izradio je prof. arh. Edo Šen (1877.-1949.) i asistent Milovan Kovačević (1905.-1946.). Radili su u istom projektnom birou i ostvarili više zajedničkih projekata. Obojicu arhitekata se svrstava u ključne ličnosti hrvatske arhitekture s početka 20. stoljeća. Njihov projekt nove zgrade Tehničkog fakulteta je ujedno i

Krajem 1938. godine prva zgrada dolazi pod krov i bila je namijenjena Arhitektonskom, Građevnom i Geodetskom odjelu koji se u nju useljavaju 1. listopada 1940. godine. Istovremeno se grade laboratorijske zgrade u unutarnjem dijelu.

Nova zgrada i veliki prostori pokazali su se dobrom podlogom za daljnji razvitak Tehničkog fakulteta, no s početkom 2. svjetskog rata veći dio zgrade je zaposjela njemačka vojska. Zabilježeno je da je proslava 25. godišnjice osnutka Tehničke visoke škole kao preteče Tehničkog fakulteta protekla u mučnom ozračju 1944. godine, kada je bila obustavljena i nastava.

Milovan Kovačević

Edo Šen

Gradnja drugog bloka je obustavljena još 1942. godine, a taj drugi blok je nakon dovršenja 1946. godine dodijeljen Saveznoj tehničkoj školi odlukom Savezne vlade u Beogradu. Tehničkom fakultetu je obećano da će od Savezne vlade dobiti sredstva za gradnju novih i većih objekata. Bilo je brzopleitih pokušaja projektiranja i početka gradnje novih zgrada Tehničkog fakulteta najprije na Borongaju, a potom i u Dubravi, ali se od svega toga odustalo. Izgrađen je tek jedan veći objekt u Pierottijevoj ulici za tadašnji Rudarski odsjek.

Prvi blok uz Kačićevu ulicu je uređen nakon 2. svjetskog rata, a drugi blok se nastavio koristiti kao tehnička škola, danas i gimnazija. 1954. godine dograđuje se dvorišni dio zgrade u Kačićevoj ulici, a 1960. počinje dogradnja četvrtog kata na terasi sjevernog

Prva zgrada Tehničkog fakulteta uz Kačićevu ulicu u vrijeme gradnje i neposredno nakon dovršenja radova

krila glavne zgrade. Iz dvorišne zgrade su tek 1968. godine iseljeni zaostali dijelovi Strojarsko-brodograđevnog fakulteta. Dograđena su i dva kata dvorišne zgrade za potrebe Građevinskog fakulteta 1999. godine. Tokom zadnjih 15-tak godina preuređivani su pojedini prostori unutar zgrade fakulteta, a najuočljivija promjena dogodila se u velikim radovima na adaptaciji ulaznog prostora, velike predavaonice, knjižnice te studentskog restorana preinakom nekadašnje kotlovnice.

U međuvremenu je postojala inicijativa da se Građevinski fakultet 80.-tih godina preseli na novu lokaciju u Novom Zagrebu, dok je bio u sastavu Građevinskog instituta. Danas se traže nova rješenja kako bi se prevladao problem manjka prostora s obzirom na veliki broj studenata koji danas studiraju na tri fakulteta a koji koriste istu zgradu: Arhitektonskog, Geodetskog i Građevinskog fakulteta.

Priredio prof. dr. sc. Ivica Džeba

na temelju monografija:

- *Tehnički fakulteti 1919.-1994., Sveučilište u Zagrebu, monografija, Zagreb, 1994. (posebno: V. Muljević: Od početka tehnike i školstva u Hrvatskoj do tehničkog fakulteta)*
- *Sveučilište u Zagrebu - Arhitektonski fakultet 1919/1920 - 1999/2000, monografija, Zagreb, 2000. te internetskih sadržaja.*

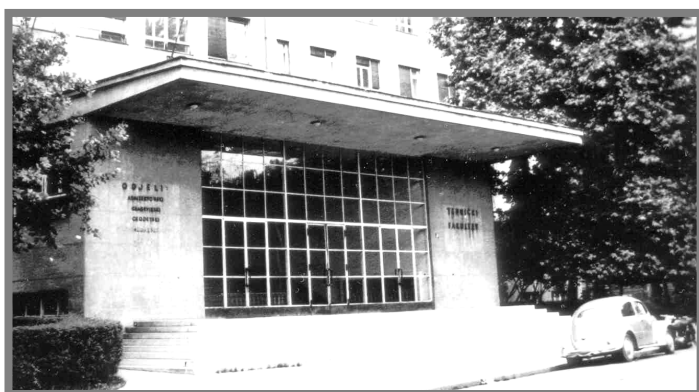

ZGRADA AGG FAKULTETA NEKAD I DANAS

Zgrada AGG fakulteta nakon dovršetka gradnje i useljenja. Prometa okolnim ulicama gotovo da nije bilo. Javna rasvjeta je bila oskudna s jednom visećom lampom na križanju Kačićeve i Kalićeve ulice.

Zgrada AGG fakulteta je u međuvremenu dobila dodatni kat na sjevernom krilu. Zelenilo ispred zgrade je dijelom promijenjeno, a postojeća stabla su dosegla visinu zgrade.

Službeni natpisi na zgradi AGG fakulteta se razlikuju nekad i danas. Tehnički fakultet je ustupio mjesto službenim pločama s nazivima pojedinačnih fakulteta dok su nazivi nekadašnjih odjela zamijenjeni nazivima tri današnja fakulteta napisana na sličan način kao nekadašnji odjeli.

Nije poznato kad je nastao i tko je napisao grafit na zidu zgrade **IZLOŽBA TAŠTINE - STALNI POSTAV**. Međutim, prilikom obnove pročelja ulaznog dijela zgrade pazilo se da se grafit ne uništi te je on tako postao simbolom jednog vremena.

Središnji ulazni prostor bio je odijeljen od okolnih hodnika staklenim stijenama. Na zidovima su bile postavljene oglasne ploče sva tri fakulteta a u novije doba svoje je mjesto našla i telefonska govornica.

Staklene stijene su uklonjene te su svi prostori vizuelno povezani. Promjene su vidljive i u rješenju stropne rasvjete. Svi ostali sadržaji su i dalje prisutni uz nešto ukrasno bilje.

Na mjestu nekadašnjih staklenih stijena danas dominiraju crveno obojeni nosivi stupovi a središnji prostor je povezan sa stubišnim ulaznim dijelom.

Hodnik koji je povezivao središnji ulazni prostor i nekadašnju kantine nije imao nikakvih sadržaja. Stepenište je bilo odijeljeno staklenom pregradom, a s desne strane nalazio se WC, dva kabineta nastavnika te ulaz u veliku predavaonicu. Na dnu honika u središnjem dijelu zida nalazila su se vrata kojima se ulazilo u kantine.

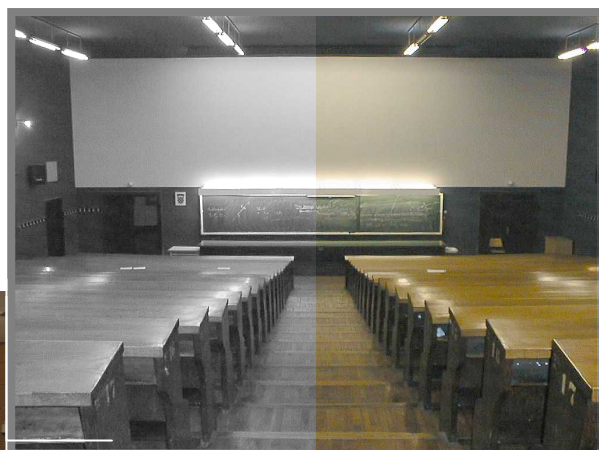
Taj prostor je doživio korjenite promjene. Uklonjeni su parapetni zidovi, srušen je zid između nekadašnjeg hodnika i kantine i iseljeni su kabineti.

Hodnik je proširen iza stubišta do staklene stijene prema dvorištu a velika predavaonica je dobila reprezentativan ulaz s preprostorom za multimedijalne sadržaje. U desnom dijelu smještena je garderoba, knjižara i papirnica te WC.

Prostor kantine je uklonjanjem zida prema nekadašnjem hodniku spojen sa ostalim centralnim prostorom. Uklonjeni su parapetni zidovi na južnu i sjevernu stranu. Nestao je prostor za sjedenje a centralni uslužni dio premješten je iz sjeverozapadnog dijela kantine uz zapadni zid.

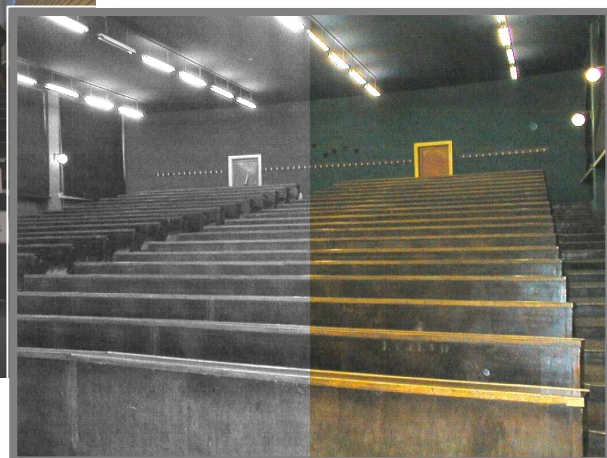

Radovi u velikoj predavaonici su bili zaista opsežni tako da od stare predavaonice nije ostalo ništa osim nosive konstrukcije.

Stare smeđe drvene klupe ustupile su mjesto novim sivoobojenim klupama, a dva bloka starih klupa zamijenjene su s tri nova bloka. Stražnji zid je zamijenjen većim dijelom staklenim stijenama, koje dijele središnji prostor dvorane od stražnjeg, koji je predviđen za razne namjene.

Dvorana je tehnički izuzetno dobro opremljena. Postavljena je jako dobra rasvjeta, kvalitetni razglasi, dva stropna projektora itd. Dvorana je klimatizirana.

Ispred same dvorane postavljeni su posebni projektori u ograđenom staklenom prostoru.

Velike promjene dogodile su se i u prostoru zajedničke knjižnice kojoj je pripojena nekadašnja čitaonica. Svako mjesto ima priljučak na internet i vlastitu svjetiljku.

Uređen je i restoran studentske prehrane u prostoru iza velike predavaonice u sklopu kojeg postoji i ljetna terasa u nekadašnjem dijelu sjevernog dvorišta.

Uređena je i novoopremljena vijećnica.

Dvorane za predavanja i vježbe više nemaju zelene ploče na kojima se pisalo kredom. Opremljene su bijelim pločama po kojima se piše flomasterima u boji. Mnoge su opremljene projektorima i priključcima za internet.

Priradio:
Ivica Džeba

Slike starog stanja:
Jadranko Izetbegović
Mladen Vukomanović
Radoslav Karleuša
Monografija Sveučilište u Zagrebu -
Arhitektonski fakultet 1919/1920 - 1999/2000

Slike novog stanja:
Zdravko Linarić

SUSRETI JUBILARNIH GENERACIJA

SA SUSRETA GENERACIJE AK. GOD. 1971./1972.

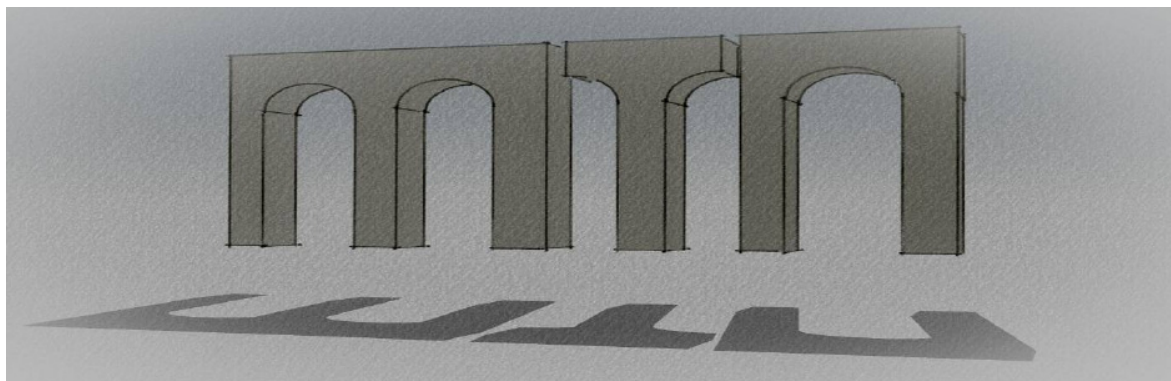
Povodom četrdesete godišnjice upisa na Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu okupili su se nekadašnji studenti na zajedničkom druženju. Iako su se i proteklih godina mnogi družili bilo privatno bilo na sličnim okupljanjima, ovaj susret je imao posebno značenje zbog okrugle godišnjice. I ovaj puta je u posredovanju u pronalaženju kolega pomogla naša udruga AMCA-FA kako bi što više kolega bilo pozvano i prisustvovalo ovom događanju. Pozivu se odazvao 41 diplomirani inženjer, a pristigli su iz mjesta gdje danas rade i žive: Zagreba, Splita, Varaždina te iz raznih mjesta iz Primorja, Istre i Slavonije. Naravno, našao se i poneki kolega i kolegica iz mlađe ili starije generacije jer je malo studenata završavalo studij u točno propisanom roku sa svojom upisnom generacijom te su se generacije tokom studija miješale.

Druženje je proteklo u veselom ozračju i unatoč proteku godina bio je lijep osjećaj naći se u društvu ljudi s kojima smo se družili u vrijeme našeg studiranja. Lijepo smo se družili i razmijenili kontakte kako bi se mogli nalaziti i u sljedećim sličnim prilikama, ali i da znamo gdje koga iz generacije potražiti ako treba riješiti određeni poslovni problem i slično. U skladu s današnjim vremenom i krizom koja je pogodila jako građevinare, bilo je i žalopojki vezano uz manjak posla još uvijek većeg broja radno aktivnih kolega i bez velikog razmišljanja o odlasku u zaslužene mirovine.

U proteklih četrdeset godina bilo je manjih susreta a poneki se se i prijateljski družili. Međutim, zajedničko svakom ovakvom okupljanju je veselje zbog susreta s kolegama s kojima se nismo sretali dugi niz godina te veselje vezano uz prisjećanje na lijepe godine provedene na studiju.

*Tekst: Nevena Andres, dipl. ing. građ.
Foto: Darija Knez, dipl. ing. građ.*

SUSRET TVORACA NEKAD IZUZETNO ČITANOG STUDENTSKOG GLASILA

U povijesti Građevinskog fakulteta ne bilježi se puno studentskih glasila. Kraće vrijeme izlazio je u novije doba studentski list INFOGRAD, sadržajno bogat i lijepo grafički opremljen. Nažalost, prije nekoliko godina izišao je zadnji objavljeni broj. Prije toga je dugo godina bio vakum na tom području.

Da bi se pokrenuo jedan list potrebno je da se poklopi cijeli niz pozitivnih događanja. U svakom slučaju osnovni preduvjet je da se nađe grupa studenata u kojoj se ljudi međusobno dobro razumiju te međusobno potiču na neke neobavezne zajedničke aktivnosti. Moraju imati ideju, koju su spremni razvijati i u nju uložiti dosta slobodnog vremena uz neizvjestan ishod. Danas je uz svu tehnologiju koja je raspoloživa svakom studentu, tehnička realizacija izdavanja lista daleko jednostavnija nego što je to bilo u vrijeme prije trideset i više godina kad nije bilo svima dostupnih kompjutora i slično.

Upravo u to vrijeme sredinom 70.-tih godina prošlog stoljeća studenti su počeli s izdavanjem studentskog glasila MTN, koji je naziv dobio po tadašnjoj kratlici za momente savijanja (M), poprečne sile (T) i uzdužne sile (N), a logo lista je asociirao vijadukt. Glasilo je bilo izuzetno dobro prihvaćeno i svaki novi broj, koji je bilo vrlo teško tehnički izvesti (umnožavao se u početku na šapirografu), s jednakim nestrpljenjem iščekivali su studenti, ali i profesori. List nije sadržavao veliki broj stranica, ali je to nadoknađivao svojom aktualnošću i redovitim izlaženjem. Sadržajno list je bio mladenački otkačen, ali je sadržavao i ozbiljne napise. Međutim, kroz šalu su studenti takvim listom uspijevali izreći svoja razmišljanja, kritike, ali i pohvale vezano uz nastavu na Građevinskom fakultetu. Ne treba zaboraviti da je to bilo vrijeme kada nije bila tako slobodna komunikacija između studenata i njihovih nastavnika te je izražavanje svojih stavova putem studentskog glasila bilo u nekim slučajevima i jedino moguće. Zbog toga su i nastavnici vrlo rado čitali rubriku "Kata saznaje" u kojoj je u vrlo šaljivom tonu komentiran rad

nastavnika, problemi u nastavi i slično. Šteta je što nismo dospjeli u posjed niti jednog primjerka, ali će se mnogi studenti iz tog vremena prisjetiti kako je upravo navedena rubrika imala na vrhu stranice nacrtanu žensku glavu s isplaženim jezikom do dna stranice. Uređivala ju je Kata Đurić Crnković. Iz tog vremena datira i nadimak prof. emer. dr. sc. Milutina Anđelića "šarmirani beton" spajajući njegov šarm i bavljenje armiranobetonskim konstrukcijama.

Željko Mandić, Danko Opsenica, Zdenko Tadić, Ruža Popko, Tihomir Mandić i Sveto Cezar Milić, nekadašnji suradnici na izdavanju lista 'MTN'

U srpnju 2011. godine okupio se jedan dio društva, koji je uređivao list MTN, i pri tome su se prisjetili svojih studentskih dana i svega onoga što ih je ispunjavalo pri radu na ovom studenstkom glasilu. Kako to obično biva, sa završetkom studija nisu se uspjeli pojaviti njihovi nasljednici i list MTN se početkom osamdesetih godina nepovratno ugasio. U uspomena većine studenata iz toga vremena zacijelo je ostao u sjećanju do današnjih dana.

OBAVIJEST STUDENTIMA SVEUČILIŠNOG DODIPLOMSKOG STUDIJA I POSLIJEDIPLOMSKOG MAGISTARSKOG STUDIJA

Kao što je već poznato, nastava završne godine starog sveučilišnog dodiplomskog studija ustrojenog po prijašnjim propisima (Zakon o visokim učilištima) izvodila se zadnji put u akademskoj godini 2007./2008. Obavještavaju se svi studenti tog starog sveučilišnog dodiplomskog studija, koji još nisu završili studij, da to mogu učiniti prema odluci Fakultetskog vijeća Građevinskog fakulteta najkasnije do 30. rujna 2012. godine.

Krajnji rok za stjecanje magisterija znanosti po starim propisima je istekao s 31. prosincem 2011. godine.

Krajnji rok za stjecanje doktorata po prijašnjim propisima ostao je 5. kolovoz 2012. godine.

TEČAJEVI STALNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA

Upišite se na jedan od tečajeva stalnog stručnog usavršavanja u graditeljstvu u organizaciji Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Detaljne informacije o sadržaju i vremenu održavanja tečajeva nalaze se na web stranici

<http://info.grad.unizg.hr/gf/index.asp?pid=1371>

a na istoj stranici se možete prijaviti za primanje svih obavijesti vezanih uz održavanje tečajeva.

POMOĆ PRI ZAPOŠLJAVANJU MLADIH INŽENJERA

Ponovno je postala aktualna akcija pomoći pri zapošljavanju tek diplomiranih prvostupnika i magistara inženjera našeg fakulteta. Nekoliko dana poslije svakog diplomskog roka posjetom na web stranice udruge možete vidjeti osnovne podatke o diplomiranim inženjerima koji traže posao. Na istoj stranici se nalazi i predviđeni raspored završnih i diplomskih ispita za tekuću akademsku godinu.

www.grad.unizg.hr/amca/zaposljavanje

JESTE LI ZNALI?

Među građevinskim fakultetima u Hrvatskoj uključujući i Građevinski fakultet u Mostaru postoji načelni dogovor o međusobnom priznavanju preddiplomskog studija, tako da studenti koji završe studij na nekom građevinskom fakultetu mogu nastaviti diplomski studij na bilo kojem drugom fakultetu. Naime, preddiplomski studiji su na svim navedenim fakultetima jedinstveni, a razlike među njima su posljedica komparativnih prednosti pojedinih sveučilišta i raspoloživoga nastavnog osoblja.

(Iz Samoanalize Građevinskog fakulteta 2012.)

GODIŠNJA SKUPŠTINA SAVEZA DRUŠTAVA BIVŠIH STUDENATA I PRIJATELJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

U vijećnici Sveučilišta u Zagrebu održana je u petak, 4. studenog 2011. godine skupština AMAC Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu. U nazočnosti brojnih predsjednika alumni udruuga te svega nekoliko dekana fakulteta, skupštinu je otvorila predsjednica AMAC Saveza prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer. U uvodnom slovu podsjetila je sve prisutne kako začetak osnivanja AMAC Saveza datira još iz davne 1989. godine na čelu s prof. emer. dr. sc. Zvonimirom Šeparovićem. Od tada je alumni djelatnost prolazila kroz mnoge mjene, a zadnje dvije godine, otkako vodi Savez, pokušavaju se ostvarivati zacrtani strateški ciljevi u skladu s vizijom razvoja, koji su objavljeni u Glasniku AMAC Saveza 16. ožujka 2010. Obavijestila je prisutne da je dosadašnja dugogodišnja stručna suradnica u uredu AMAC-a prof. Irena Stopfer otišla u mirovinu te joj se zahvalila na svemu što je učinila za AMAC i Savez. Naslijedila ju je s polovicom radnog vremena prof. Paula Pavletić.

Potom se skupu obratio rektor prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš ukazavši na značenje razvoja alumni aktivnosti na Sveučilištu u Zagrebu. Posebno je istaknuo potrebu jačanja veza s udrugama AMAC Mundus među kojima jedno od najznačajnijih mjesta pripada vrlo aktivnoj udruzi AMAC Toronto. Preko nje se mogu ostvariti veze s jednim od najprestižnijih svjetskih sveučilišta. Obznanio je da je osnovana Zaklada Sveučilišta u Zagrebu sa skromnim početnim sredstvima te da je potrebno jačati element filantropije i donatorstva kako bi zaklada postala svrsishodna.

S otvaranja skupštine AMAC Saveza

Pozvao je također sve prisutne kao i članove njihovih alumni društava da dođu u Koncertnu dvoranu 'Vatroslav Lisinski' na operu Carmen Georgesa Bizeta u izvedbi studenata sve tri umjetničke akademije i Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ulaznice se prodaju po cijeni od 100 kuna, a sav prihod ide u fond novoosnovane zaklade. Napomenuo je da je prvi ovakav studentski projekt Čarobna frula W. A. Mozarta pobrao dvije od tri najvažnije nagrade u Hrvatskoj za operno stvaralaštvo, što dovoljno govori o kvaliteti tih predstava.

Nakon toga je prof. emer. dr. sc. Zvonimir Šeparović podsjetio prisutne na vrijeme osnivanja prvih alumni udruuga Sveučilišta u Zagrebu. Putujući po svijetu upoznao se je s alumni djelatnostima na anglosaksonskim sveučilištima

i vidio kolika je njihova snaga. U tome je uvidio mogućnost da se osnivanjem alumni udruuga pomogne ne samo Sveučilištu u Zagrebu, već i stvaranju nove hrvatske države. Bilo je to vrijeme pada Berlinskog zida i preslagivanja snaga u Europi. Uz podršku prof. dr. sc. Ive Banca i prof. dr. sc. Žarka Dolinara započele su aktivnosti na osnivanju alumni društava. Podružnice su osnivane diljem svijeta, ali tada ne još i u Hrvatskoj, koja je 1989. još bila u sastavu Jugoslavije. Uz financijsku podršku gospodina Antona Kikaša osnovana je prva alumni podružnica u Zürichu, potom

na Yale-u u SAD-u, a slijedio je Detroit, Australija itd. Cilj im je bio povezati alumne van granica zemlje međusobno kao i s alumnima u zemlji, okupljati ljude na raznim događanjima, poticati realizaciju ciljanih projekata, razmjenom studenata ojačati poziciju sveučilišta u Hrvatskoj. U tome su i uspjeli, a u vrijeme stvaranja nove hrvatske države upravo su članovi alumni društava širom svijeta pisali pisma svojim vladama sa zahtjevom da se prizna Republika Hrvatska. Također su dali veliki doprinos i novčanim i drugim donacijama u vrijeme kad je to Hrvatskoj bilo izuzetno potrebno. U svemu tome značajnu ulogu imao je i nobelovac Vladimir Prelog, počasni član AMAC-a.

**Rektor prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, prof. emer. dr. sc. Zvonimir Šeparović
i prof. emer. dr. sc. Branko Kunst**

Samo godinu dana nakon osnivanja prvih alumni udruga u svijetu, osnovana je 1990. i prva alumni udruga pri fakultetima u zemlji. Bila je to udruga AMACIZ na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije. Na tim temeljima slijedilo je osnivanje alumni udruge na Građevinskom fakultetu AMCA-FA, slijedila je alumni udruga na tadašnjem Elektrotehničkom fakultetu, Tekstilno-tehnološkom fakultetu itd.

Slijedilo je kraće izlaganje prof. emer. dr. sc. Branka Kunsta, osnivača alumni udruge AMACIZ na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije. Prisjetio se tih dana i razloga zašto je krenuo u osnivanje alumni udruge u Hrvatskoj. Tada je nobelovac Dolinar rekao: **"Što ćete s nas desetak tisuća razasutih po cijelom svijetu? Glavninu aktivnosti moraju nositi alumni udruge u zemlji, koje trebaju razraditi svoju djelatnost a mi ćemo pomoći."** Dodatni poticaj je došao iz činjenice da je u to vrijeme sveučilište bilo razbijeno na fakultete te da među njima nije bilo suradnje. Kroz alumni udruge pri fakultetima očekivalo se da će se ojačati uloga sveučilišta. Nažalost, ni danas ta međufakultetska suradnja nije dovoljno jaka i potrebno ju je osnažiti - zaključio je prof. Kunst svoje izlaganje.

U nastavku skupštine pozvano je šest alumni udruga AMAC Domus da predstavi svoje aktivnosti u protekloj godini, a među njima je bila pozvana i udruga AMCA-FA, koju je predstavljao njen predsjednik prof. dr. sc. Ivica Džeba. Iz kraćih vremenski ograničenih izlaganja bila je vidljiva vrlo velika šarolikost u aktivnostima pojedinih udruga i bila je to prilika da se vidi što i kako rade alumni udruge, kako bi se iskoristila stečena iskustva i eventualno preuzele određene aktivnosti i za provedbu u vlastitoj udruzi.

Udruga AMACIZ Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije je većim dijelom orijentirana na vrlo razgranate društvene aktivnosti u većem broju sekcija. U toj udruzi je vodstvo uspjelo animirati pojedine članove tako da radi dosta veliki broj pojedinaca, što na primjer u udruzi AMCA-FA nije uspjelo. U okviru udruge djeluje višestruko nagrađivani mješoviti pjevački zbor koji predstavlja i najistaknutiju sekciju AMACIZ-a.

Udruga AMCA-FA Građevinskog fakulteta je pronašla svoj vlastiti put razvijajući alumni djelatnosti od kojih su neke visoko ocijenjene i preuzete i od drugih udruga. Posebno se to odnosi na akciju pomoći pri zapošljavanju, nekim rubrikama u Glasniku AMCA-FA, Adresaru članova udruge, začetku centra za upravljanje karijerama itd. Prof. Džeba je ukazao na potrebu uzdizanja predsjednika na rang prodekana za alumne kako je to, na primjer, na Yale-u i to posebno na fakultetima koji na tržištu rada ostvaruju više od 15-20% prihoda.

Udruga AMAC-FSC Fakulteta prometnih znanosti uglavnom je usmjerena na djelatnosti vezane uz struku. Tako su se posebno aktivirali oko osnivanja komore, a sudjeluju i u organizaciji znanstveno-stručnih savjetovanja, javnih tribina, okruglih stolova i slično.

Na Tekstilno-tehnološkom fakultetu djeluje AMCA-TTF koja između ostalog financijski pomaže mobilnosti studenata, a od prošle godine ima i natječaj za najbolje studentske radove sa skromnim novčanim nagradama i priznanjima. Ostvaruje dobru suradnju s udrugom AMACIZ.

ALUMNI FER na Fakultetu elektrotehnike i računarstva provodi razne aktivnosti a značajno je da su uz potporu fakulteta uspjeli oformiti klub u kojem se sastaju, a predviđaju da će u njemu održavati razna događanja. Izdali su i karticu za svoje članove na bazi RFID tehnologije te članovi s njima mogu ulaziti u klub, ostvarivati popust u njihovom kafiću i slično.

Vrlo kratko je predstavljena i udruga AMAC-KIF na Kineziološkom fakultetu, koja je osnovana tek prošle godine. Iako su mlada udruga, uspjeli su organizirati nekoliko događanja od kojih su posebno istakli izložbe o bivšem dekanu Radovanu Medvedu te o sportskoj obitelji Šimenc.

Pokazalo se da samo tri alumni udruge izdaju svoje glasilo, a među njima je i udruga AMCA-FA.

Nakon ovog niza izlaganja priređen je kratki predah koji je svojom pjesmom ispunila klapa "Nostalgija" u kojoj aktivno djeluje alumni i član udruge AMACIZ prof. dr. sc. Marko Rogošić, inače urednik Glasnika AMACIZ-a.

Unatoč pozivu svim dekanima, od njih 33 skupštini je nazočilo samo 5 dekana. Tako su sa svojim čelnim ljudima bili zastupljeni sljedeći fakulteti: Fakultet elektrotehnike i računarstva, Prirodoslovno-matematički fakultet, Rudarsko-naftno-geološki fakultet, Pravni fakultet i Hrvatski studiji. Ovako loš odaziv je postao gotovo pravilo na sve skupove alumni udruga, što dovoljno govori o njihovom shvaćanju važnosti alumni udruga na Sveučilišta u Zagrebu.

Klapa Nostalgija u svom nastupu na godišnjoj skupštini

Godinama se vrlo agilna udruga AMAC Toronto na čelu sa svojim predsjednikom Nikolom Demarinom bori za opstanak Programa hrvatskih studija na University of Toronto. Lani je praktično ukinuta nastava na hrvatskom jeziku i pokušavalo se uvesti studiranje južnoslavenskih jezika, kulture i povijesti (Bosna, Hrvatska, Srbija), što je za Hrvate u Kanadi bilo neprihvatljivo.

Na poticaj predsjednice AMAC Saveza Hrvatski studiji su dobili potporu ADRIS grupe za izradu projekta "*Ustrojavanje studijskog modula Hrvatski jezik i kultura u okviru preddiplomskog i diplomskog studija na Odjelu za slavenske jezike i književnosti Sveučilišta u Torontu*", a sadrži nekoliko kolegija koje će izvoditi u Kanadi naši nastavnici. AMAC Toronto će dobrovoljnim priložima financirati troškove boravka naših nastavnika u Kanadi, a cijeli projekt je kratko prikazao njegov voditelj prof. dr. sc. Zvonimir Čuljak.

U nastavku je kratko prikazala svoj projekt i prof. dr. Zrinka Jelaska koja je također dobila potporu za svoj projekt od ADRIS grupe, a riječ je o projektu "*CROnline - mrežno učenje hrvatskog kao inoga jezika*".

Prof. dr. sc. Ksenija Turković

prorektorica za međunarodnu i međuinstitucionalnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu

"Godišnji proračun sveučilišta Yale u SAD-u premašuje godišnji proračun Republike Hrvatske, a najveći dio tog novca dolazi na sveučilište donatorskom ulogom alumna."

Završno izlaganje imala je prorektorica za međunarodnu i međuinstitucionalnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Ksenija Turković. Govorila je o predstojećim alumni aktivnostima na sveučilištu. Ukazala je na značaj profesionalizacije ureda AMAC-a kako bi se mogli provesti postavljeni ciljevi od kojih je najznačajniji prikupljanje sredstava za novoosnovanu Zakladu Sveučilišta u Zagrebu sa ciljanim iznosom od 50.000.000 eura. Činjenica je da se sve više u svijetu uočava trend da se razvoj visokog školstva ne može očekivati bez dodatnog novca, koji uglavnom potječe od alumna i donacija. Međutim, svi ti ciljevi se ne mogu ostvariti bez jake aktivnosti na alumni društvima pri fakultetima te je navela primjer najjače alumni udruge na svijetu koja djeluje na Yale-u, gdje postoji poseban prodekan za alumne.

Nakon toga skupštinu je zaključila predsjednica AMAC Saveza zahvalivši svim prisutnim na aktivnom sudjelovanju i idejama koje su se mogle čuti za razvoj novih alumni aktivnosti na našem sveučilištu.

Prigodno je izdana i knjižica koja sadrži pregled aktivnosti svih aktivnih alumni udruga AMAC Domus. Knjižica se u digitalnom obliku može pronaći na web stranicama AMAC Saveza: <http://www.unizg.hr/amac/amac-događanja/>. Na istoj web adresi može se pročitati i zapisnik s održane skupštine.

Na kraju treba reći da su godišnja okupljanja predstavnika alumni društava rijetka prilika za razmjenu mišljenja i ideja o budućem radu ne samo AMAC Saveza, nego i pojedinačnih alumni udruga pri fakultetima. Zbog zgsusnutog rasporeda, u koji je bila uklopljena i ova godišnja skupština, dnevni red je bio više protokolarnog i svečarskog karaktera. Bilo je vrijedno podsjetiti se o samim začecima alumni djelovanja na Sveučilištu u Zagrebu, sadašnjim aktivnostima u protekloj godini nekoliko fakultetskih društava te tekuće i buduće aktivnosti u okviru Saveza.

Međutim, mora se uočiti da nije bilo predviđenog vremena za raspravu i direktnu razmjenu mišljenja, što bi u ovako rijetkim prilikama zajedničkog okupljanja trebala biti obaveza. Ovako je propuštena prilika da upravo predstavnici fakultetskih alumni udruga ukažu na probleme na koje nailaze te u zajedničkoj raspravi pokušaju naći izlaz. Naime, dugo vremena je poznata činjenica da alumni udruge međusobno gotovo uopće ne surađuju, provode aktivnosti koje su u alumni smislu vrlo šarolike, a predsjedništvo Saveza provodi svoje aktivnosti ponašajući se pri tome kao jedna samostalna alumni udruga na razini Sveučilišta u Zagrebu. Uvijek se naglašava da prave alumni aktivnosti moraju postojati u alumni udrugama pri fakultetima. Prema tome, predsjedništvo Saveza bi trebalo funkcionirati kao jedno koordinacijsko tijelo, a ta se uloga u proteklom razdoblju nije osjećala u alumni udruzi AMCA-FA Građevinskog fakulteta.

I na ovoj skupštini, kao i u svim ostalim sličnim prigodama, postavilo se pitanje kako potaknuti osnivanje novih alumni udruga, a istovremeno potaknuti na veće aktivnosti sada aktivne alumni udruge. Jedan od prijedloga došao je i iz alumni udruge AMCA-FA na koji nije na skupštini bilo prigovora, ali je simptomatično da nije ušao u zapisnik, koji je dostupan na web stranicama Saveza. Nažalost, ovo nije prvi slučaj upravo s ovom inicijativom te se stječe dojam da predsjedništvo Saveza ili ne želi prihvatiti ovu inicijativu ili ju nema snage provesti.

Situacija u radu alumni društava nije idilična i od predsjedništva Saveza se očekuju konkretne smjernice te koordinacijska i kvalitetna podrška alumni društvima na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu kao i za alumni društva AMAC Mundus.

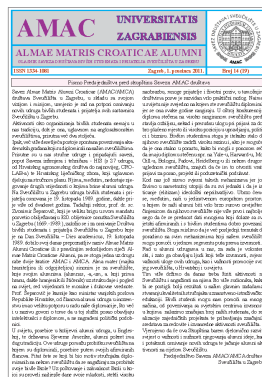
Prof. dr. sc. Ivica Džeba

DVA NOVA BROJA GLASILA AMAC

<http://www.unizg.hr/amac/amac-glasnik/>

U protekloj godini Predsjedništvo Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu izdalo je dva nova broja glasila AMAC. Ovaj list je u doživio sadržajno potpunu preobrazbu u zadnjih nekoliko brojeva. Sadržajno je vrlo bogat i pruža mnogobrojne informacije o djelovanju Saveza AMAC-a, ali donosi i vijesti iz pojedinih fakultetskih alumni društava. Uvedena je i nova rubrika predstavljanja uspješnih alumna te tako i naša alumni udruga AMCA-FA priprema prilog za ovu rubriku. Tu su dakako i brojne aktualne informacije o Sveučilištu u Zagrebu, kao i izvješća s najvažnijih događanja važnih za cjelokupnu akademsku alumni zajednicu.

I.Dž.

Iz drugih alumni udruga i Saveza AMAC-a

RAZGOVOR S POVODOM

Prof. dr. sc. Anita Cerić

Prof. dr. sc. Anita Cerić prodekanica je za međunarodnu suradnju Građevinskog fakulteta od ak. god. 2010./2011. U njenom mandatu jedan od najznačajnijih zadataka bio je dovršiti postupak inozemne akreditacije Građevinskog fakulteta, koji je za ovaj fakultet iznimno značajan. Stoga je i razgovor s prodekanicom u stalnoj rubrici *Razgovor s povodom* vođen upravo o ovoj temi.

AMCA-FA: *Posao na akreditaciji našeg fakulteta je bio vrlo zahtjevan i opsežan. Možete li za naše alumne ukratko reći što je uopće akreditacija fakulteta?*

A. CERIĆ: Akreditacija je proces u kojem neka akreditacijska kuća pokazuje kroz svoje evaluacijske postupke da mi kao fakultet zadovoljavamo određene standarde kvalitete. Kontroliraju stanje na našem fakultetu u pogledu curriculuma, laboratorija, stanja knjižnice, nastave kako se odvija i slično. Evaluacijski postupak sadržava određene procedure. Mi prolazimo kroz sve te procedure, nešto u dopisnom obliku a nešto kroz njihov boravak na našem fakultetu te kroz razgovore, a oni na kraju odlučuju da li smo zadovoljili postavljene standarde od strane akreditacijske kuće kojoj pripadaju.

AMCA-FA: *Kakvi su to standardi kvalitete?*

A. CERIĆ: To su određeni europski standardi, ali se može reći i svjetski. Naime, ova njemačka akreditacijska kuća ASIIN članica je vodećih svjetskih akreditacijskih udruženja za kontrolu kvalitete i to ne samo europskih, nego i američkih, azijskih itd. Samim tim se može reći da su naši akreditirani programi internacionalno prepoznatljivi i u većem dijelu svijeta i van Europe. U tome je njihova snaga da se diplome, koje su oni prepoznali kao kvalitetne, mogu jednostavnije koristiti kako u Europi tako i van nje.

AMCA-FA: *Što naš fakultet dobiva ovom akreditacijom ako dobijemo pozitivno mišljenje koje se očekuje ovih dana?*

A. CERIĆ: Fakultet je time prepoznat da zadovoljava temeljne standarde kvalitete postavljene od strane ove akreditacijske kuće ASIIN. Prvenstveno to znači da studenti dobivaju kvalitetnu uslugu. To je jako važno za naše sadašnje studente, ali

i za naše bivše studente, koji su prošli obrazovanje na našem fakultetu. Akreditacija omogućava našem fakultetu dobru umreženost s drugim sličnim institucijama u svijetu, a time dobiva i na konkurentnosti. Normalna je pojava da se istiže akreditacijski žig, koji institucije koje su ih zaslužile ističu na svojim web stranicama, u dokumentima pa i na diplomama. Obično se u svijetu na diplomama otisne žig akreditacijske kuće koja je obavila ovaj zahtjevan posao, a time naši studenti postaju također konkurentniji na tržištu u natjecanjima za posao, radno mjesto i slično. To je važan podatak i garancija sadašnjim studentima, njihovim roditeljima ali i onima koji dodjeljuju stipendije da su studenti dio jedne institucije koja je dobra i kvalitetna te koja je odgovara visokim međunarodnim standardima.

AMCA-FA: *Što to znači za priznavanje naših diploma u, na primjer, zemljama EU ili SAD-u?*

A. CERIĆ: Te diplome će se lakše nostrificirati. Naime, udruženja akreditacijskih kuća me podsjećaju na neki način na udruženje velikih svjetskih izdavača. Što je takvo jedno udruženje akreditacijskih kuća jače i poznatije u svijetu, to će i diplome onih fakulteta koje su prošle njihove postupke akreditacije biti prepoznatljivije i više prihvaćene u svijetu.

Vežano s tim, sjećam se komentara prof Meyer-a, koji je project manager u akreditacijskoj kući ASSIN. Prilikom boravka na našem fakultetu u jednom neformalnom razgovoru rekao mi je da će naši inženjeri, kada se završi postupak akreditacije fakulteta, lakše dobivati posao u Njemačkoj, koja sada treba tristotinjak ili četristotinjak inženjera. Između ostalog, to mi je rekao negdje u studenom 2011. godine i začudila sam se na ovu izjavu s obzirom na krizu. Međutim, mislim da je to možda na određeni način htio ilustrirati značenje akreditacije.

AMCA-FA: Troškovi akreditacije nisu mali. Može li se znati koliko oni iznose i iz kojih sredstava su plaćeni?

A. CERIĆ: Ovi troškovi se ne podmiruju iz sredstava koje fakultet dobiva od Ministarstva odnosno države. Cjelokupni iznos od 13.000 eura (oko 100.000 kuna) platit će se iz vlastitih sredstava fakulteta, koja su ostvarena na tržištu. To je ulaganje fakulteta u budućnost. Ova svota je ukupni iznos koji fakultet ima prema akreditacijskoj kući, jer su iz tog iznosa plaćeni i njihovi putni troškovi, boravak u Zagrebu i slično.

Otprilike polovica iznosa je uplaćena u trenutku kad smo predali jedan vrlo opsežan izvještaj o samoanalizi. Preostali iznos će biti plaćen nakon što dobijemo konačno izvješće.

AMCA-FA: Koliko je fakulteta na našem sveučilištu a koliko u Hrvatskoj prošlo ovakvu jednu inozemnu akreditaciju?

A. CERIĆ: Nemam podataka za cijelu zemlju, ali mislim da je taj postupak prošao samo Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Oni su dobili najprije akreditaciju za jednu godinu u toku koje su trebali napraviti određene promjene u skladu sa konačnom odlukom akreditacijske kuće, a potom su dobili akreditaciju na pet godina. I njih je akreditirala ista akreditacijska kuća iz Njemačke ASIIN, koja akreditira i građevinarstvo i elektrotehniku i matematiku i kemiju.

Prodekanica prof. dr. sc. Anita Cerić planira povećati suradnju s alumni udrugom AMCA-FA

AMCA-FA: Posebno se akreditiraju sveučilišni programi, posebno laboratoriji i slično. Što smo sve akreditirali u ovom akreditacijskom postupku?

A. CERIĆ: Ovim akreditacijskim postupkom je obuhvaćen samo preddiplomski i diplomski studij. Laboratoriji su u ovom postupku indirektno akreditirani samo za korištenje u nastavi i tu se ne radi o onoj standardnoj akreditaciji laboratorija, koju se neki naši zavodi već obavili ranije, a neke to još čeka u

budućnosti. Koliko ja iščitavam ono što se obuhvaća akreditacijskim postupkom, izgleda da se doktorski studiji ne akreditiraju.

Ovdje treba napomenuti još jednu posebnost. Mi smo ovaj akreditacijski postupak zatražili kao fakultet, a ne kao sveučilište. To je svakako pohvalno i nije baš uobičajeno u svijetu. Tražeći benefite, koji bi se mogli iskoristiti ako dobijemo akreditacijski žig, rekli su mi da je to jako dobra baza ako se i naše sveučilište ili neka druga sastavnica odluči na ovakav akreditacijski postupak.

Naime, u početku ni članovima akreditacijske kuće nisu bili potpuno jasni odnosi između fakulteta kao sastavnica i sveučilišta. Zato je u ovom akreditacijskom postupku bila prisutna i prorektorica Blaženka Divjak koja je objašnjavala organizacijsku strukturu i neke druge bitne stvari. Dakle, i predstavnici Sveučilišta su zajedno s našom upravom i nastavnicima odgovarali na pitanja akreditatora prilikom radne posjete fakultetu, koja je trajala dva dana.

AMCA-FA: Danas se jako puno govori o mobilnosti studenata i nastavnika. Koliko će ovaj akreditacijski postupak imati učinaka i na to?

A. CERIĆ: Naravno da hoće. Mobilnost studenata za sada nije dobra i ne zadovoljava. Prvenstveno mislim da je to zbog toga što studenti ne žele izgubiti neke vremenske okvire u studijskim programima kroz koje prolaze. Naime, na drugim fakultetima, na koje bi naši studenti mogli otići, semestri po svom sadržaju nisu isti ili slično strukturirani, što može dovesti do produženja trajanja studija.

Mislim da tu naši alumni mogu jako puno pomoći. U svom programu strategije predviđam malo veću suradnju s našom alumni udrugom AMCA-FA, kako bi bili u kontaktu sa našim znanstvenicima, profesorima i stručnjacima, koji bi opet omogućili odlazak na usavršavanje ili na jedan semestar na neko drugo visoko učilište.

Naime, uvijek je lakše uspostaviti kontakt na nekom inozemnom učilištu preko naših alumna, ako tamo žive i rade. I studentima bi bilo lakše otići ako bi znali da ih tamo čeka netko poznat te da mogu očekivati određenu podršku od ljudi koji su nekad prije završili studij upravo na našem fakultetu.

AMCA-FA: Prodekanica ste za međunarodnu suradnju. Kako bi ocijenili međunarodnu prepoznatljivost našeg fakulteta?

A. CERIĆ: Mišljenja sam da je naša međunarodna suradnja zadovoljavajuća, ali da bi isto tako svakako trebala i mogla biti i bolja. To ne govorim iz razloga što mi nemamo međunarodnu suradnju.

Naši profesori imaju dobre kontakte na inozemnim fakultetima i sveučilištima, ali ja mislim da tu suradnju treba na određeni način formalizirati, povezati, umrežiti da se to pojedinačno djelovanje može bolje vidjeti prema van. Tu suradnju treba institucionalizirati.

Iz evidencije međunarodne suradnje, koja se centralno vodi pri Sveučilištu u Zagrebu, vidljivo je da ima dosta posjeta naših nastavnika inozemnim sveučilištima i obratno. To su čak i velike brojke, ali mislim da je to sve dosta fragmentirano i nepovezano. Upravo mi je cilj kao prodekanice, ali je isti cilj i mog povjerenstva kojeg čini po jedan predstavnik svakog zavoda fakulteta, objediniti svu tu suradnju, da ona bude prepoznata kao međunarodna suradnja institucije.

AMCA-FA: *I na kraju, nevezano za osnovnu temu našeg razgovora, jedno pitanje i o alumni djelatnostima. Dosta ste boravili u anglosaksonskim zemljama u kojima je alumni tradicija duga i jaka. Koje bi alumni aktivnosti predložili našoj udruzi, koja djeluje u okruženju gdje alumni tradicija još nije odgovarajuće ukorjenjena i prepoznata?*

A. CERIĆ: Mislim da bi svakako trebalo pronaći naše alumne u svijetu neovisno o tome radi li se o znanstvenicima, sveučilišnim nastavnicima ili profesionalcima zaposlenim u raznim tvrtkama. Cilj je napraviti jednu dobru bazu podataka tih ljudi i kontaktirati ih na nekoj regularnoj osnovi kako bi se povezali s njima kao fakultet. Na takav način bismo mogli imati, na primjer, gostujuće predavače, naši studenti bi mogli odlaziti u inozemstvo na usavršavanje, imali bismo mogućnost za

inozemne recenzente znanstvenoistraživačkih projekata i programa i slično.

Ono što je jedna od važnih uloga alumni udruga u anglosaksonskom svijetu, a čega kod nas nema, su donacije za koje treba stvarati preduvjete. Te donacije bi pomogle razne projekte na našem fakultetu od stipendija za studente i mlade istraživače, nabavku opreme za određena istraživanja i slično. Ako bi se ovdje bolje organizirali, možda bismo mogli stvoriti bolje uvjete za takvu pomoć i suradnju.

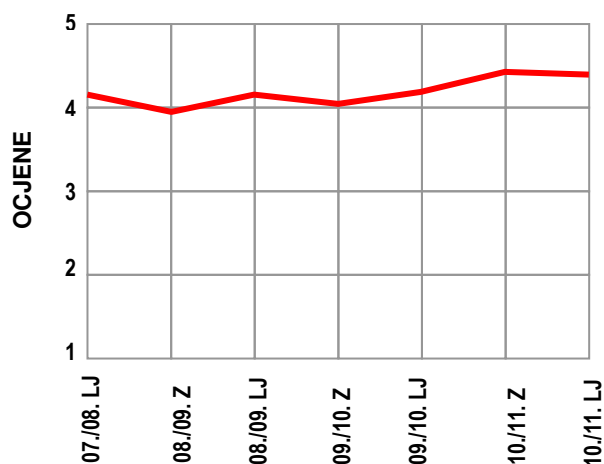
Alumni udruge u anglosaksonskim zemljama imaju izuzetno veliku i značajnu ulogu. Imam kontakte s nekima od njih i oni se meni čude kad im kažem da je alumni djelatnost kod nas u Hrvatskoj tek u povojima. Na neki način me čak i obrazuju u tom pogledu budući i ja potječem iz takve sredine. Te aktivnosti se provode kroz profesionalizirane urede na fakultetima i sveučilištima s nekolicinom zaposlenih i određenim brojem volontera. Takav ured se bavi, na primjer, izdavanjem magazina, kontaktiranjem ljudi, organiziranjem dobrotvornih akcija, donatorskih večera i razno raznih drugih događanja.

Iz svega toga potiče i dio u mojoj strategiji kao prodekanice za međunarodnu suradnju da bolje i više surađujemo s našom alumni udrugom AMCA-FA.

Ivica Džeba

JESTE LI ZNALI?

STUDENTI OCJENJUJU SVOJE NASTAVNIKE

AK. GOD. (LJ=ljetni semestar; Z=zimski semestar)

Studenti su do sada svake godine imali mogućnost anonimno ocjenjivati svoje nastavnike i iznijeti svoja mišljenja o nastavi koju su slušali. Anketa se provodi od 2008. godine kada ju je popunio i najveći broj studenata. Nažalost, broj ispunjenih anketa, koje su zadnjih godina dostupne isključivo u elektronskom obliku, sve je manji pa je pitanje i vjerodostojnosti ocjena koje iz toga proizlaze.

Na grafikonu je prikazana srednja ocjena kojom su studenti ocijenili odnos nastavnika prema njima i motivaciju za rad. Ocjene su visoke, a standardna devijacija se kreće u granicama od 0,81 do 1,14.

(Iz Samoanalize Građevinskog fakulteta 2012.)

GRAĐEVINSKI FAKULTET UKRATKO U BROJKAMA U AK. GOD. 2011./2012.

Veliki interes za upis na preddiplomski studij

I ove je godine vladao veliki interes za upis na preddiplomski studij na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, koje je tako pokazalo da je prema interesu srednjoškola i dalje najpoželjniji građevinski fakultet u Hrvatskoj. Za 192 mjesta na prvoj godini preddiplomskog studija konkuriralo je 419 kandidata, kojima je studij na Građevinskom fakultetu bio prvi izbor, te 484 kandidata, kojima je taj studij bio drugi izbor. 93% upisanih na prvu godinu preddiplomskog studija imalo je za prvi izbor studij na Građevinskom fakultetu. Zanimljiv je i podatak da je 63% upisanih studenata na prvu godinu preddiplomskog studija završilo gimnazije.

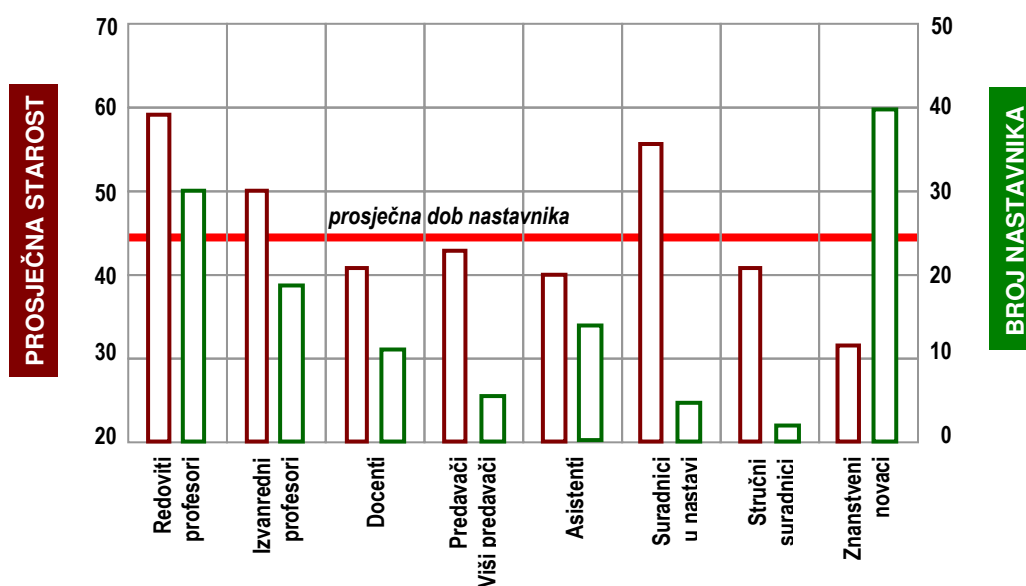
10 prvostupnika sa našeg fakulteta nije se uspjelo upisati na diplomski studij

Na diplomskom studiju na 7 smjerova za 220 upisnih mjesta natjecalo se 232 kandidata od kojih je 199 (86%) završilo preddiplomski studij na Građevinskom fakultetu u Zagrebu, a 15 kandidata je završilo preddiplomski studij u Splitu, 9 u Rijeci, 4 u Osijeku i 5 u Mostaru. Prvi put se dogodilo ove godine da se svi studenti sa završenim preddiplomskim studijem u Zagrebu nisu uspjeli upisati na diplomski studij na istom fakultetu. Tako je ove godine ostala neupisana na diplomski studij deseterica naših prvostupnika inženjera građevinarstva.

Sasvim drugačiji interes za upis na smjerove u odnosu na godinu dana ranije

Na svim smjerovima, osim na smjeru Konstrukcije i Teorija i modeliranje konstrukcija, prijavilo se više kandidata nego što je bilo slobodnih mjesta, dok je najveći interes bio za smjer Organizacija građenja. Prošle akademske godine je najveći interes bio za smjer Konstrukcije na koji se i inače upisuje najviše studenata, što pokazuje koliko se mijenja interes studenata od generacije do generacije. Željeni smjer je upisalo 78% studenata prema prvom izboru što je zadovoljavajući rezultat.

STRUKTURA NASTAVNIKA I SURADNIKA U NASTAVI NA PREDDIPLOMSKOM I DIPLOMSKOM STUDIJU

OD ABITURIJENTA DO REKTORA MAGNIFIKUSA

Urednik "Glasnika AMCA-FA" obavijestio me je da je moj članak "Nova škola i bakalar" objavljen u prošlom broju ovog časopisa ".....bio izuzetno zapažen". To svakako ukazuje na činjenicu da su, naime, neki diplomirani inženjeri prošlisve spomenute obrazovne oblike (seminare, kolokvije, promocije), susreli se s asistentima, docentima, dekanima, pa možda i s rektorom, a da još uvijek ne znaju odakle su i što točno svi ovi pojmovi znače, jer se većina pojmovnog instrumentarija o obrazovanju kovala stoljećima u srednjevjekovnim skolatičkim školama gdje je dominirao latinski jezik. Bilo bi stoga korisno da se na početku akademske godine novim studentima usmeno objasne ovi pojmovi, ili da se priredi brošura u kojoj bi se oni ukratko protumačili.

Rado ću dati svoj skromni prilog i objasniti još nekoliko naziva-pojmova za koje su, kako mi piše urednik, čitaoci zainteresirani, iako nisam ni lingvist ni poliglot nalik na slavnog Tomislava Ladana koji je s lakoćom izvodio etimologiju pojedinih riječi služeći se brojnim jezicima, od sanskerta do svahilija, arapskog, grčkog, latinskog i mnogih suvremenih jezika. Većinu ovih pojmova upoznao sam konzultirajući literaturu primjerenu sadržaju moje disertacije s naslovom "Funkcija obrazovanja u suvremenom društvu". Kako sam ujedno klasičar i relativno dobro poznajem latinski jezik, pokušat ću pomoći u razumijevanju podrijetla i značenja nekoliko ovih tradicionalnih pojmova.

Ako bismo započeli sasvim iz početka, najprije bi trebalo odgovoriti na pitanje:

OBRAZOVANJE - Što je to? Poslužit ću se odgovorom na ovo pitanje koje je u jednoj svojoj studiji izveo pok. prof. filozofije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, dr. Danilo Pejović. Obrazovanje znači stvaranje i dokazivanje obraza, lica, tj. formiranje ličnosti. Neobrazovani nisu ličnosti, nemaju ni lica ni obraza; oni su bez-lični, bez-obrazni. Neka to svatko shvati kako želi (ili može), ali mislim da je time savršeno pogođena bit stvari.

MATURA (maturant) - Dolazi od lat. *maturus* = zreo, sazrio, dakle onaj koji je završio temeljno obrazovanje - srednju školu. Kad netko položi maturu kažemo da je maturirao odnosno da je položio ispit zrelosti te postaje:

ABITURIJENT tj. onaj koji nekuda želi ili mora otići. Izvorno taj naziv dolazi od participa futura latinskog glagola *abire* - otići (abiturus je onaj koji želi ili mora nekuda otići). Takav glagolski oblik je neprevediv jer ne postoji u modernim jezicima. Nalazimo ga na primjer u poznatom pozdravu koji gladijatori upućuju caru pred početak borbe: "Ave Caesar, *morituri* te salutant" (pozdravljaju te oni koji moraju ići u smrt).

Abiturijent se odlučuje i upisuje (ako mu to uspije) na studij na odabranom fakultetu i postaje student prve godine koga u šatrovačkom žargonu nazivamo:

BRUCOŠ - Ovaj je naziv i njegovo značenje najvjerojatnije u vezi s pojavom prve pubertetske dlakavosti (medicinski: pubična dlakavost) koja se naziva *bruce*, *bruče* ili *bručke*. Odatle je iskovan šatrovački naziv *brucoš* što uz malo mašte treba značiti: nedozreli golobradi početnik, žutokljunac (Amerikanci bi rekli Greenhorn) i slično. Taj naziv nema namjeru nekoga omalovažiti ili povrijediti, već se radi o studentskoj duhovitosti i zafrkanciji. Taj šaljivi i pomalo ipak posprdni naziv ukida se obično nakon polaganja prvog ispita.

INDEKS - (Index = kazalo, sadržaj, popis) To je knjižica tvrdih korica koju dobiva svaki student kod upisa na 1. godinu studija. U tu će se knjižicu unositi svi podaci o studiju, od kojih su najvažniji: naziv predmeta ili **kolegija** (*index lectionum*) i uspjeh na pojedinim ispitima iz predavanja (*lectionum*) i vježbi (*exercitationum*). Latinski nazivi ovdje se isprepliću u vrlo zamršeno klupko o čijem bi podrijetlu i značenju bila potrebna opsežna stručna ekspertiza, koju ovdje nije ni moguće ni potrebno izvoditi.

SEMINAR - Izvorno potječe od latinske imenice **seminarium** koja u doslovnom prijevodu znači rasadnik ili sjemenara. U suvremenim školskim sistemima seminari redovito predstavljaju oblik praktičnih vježbi na visokim školama i fakultetima, ili na stručnim i znanstvenim skupovima. U prenesenom smislu seminar je "*rasadnik znanja*". Dakako, seminari odnosno vježbe bitno se razlikuju ovisno o predmetu - kolegiju, odnosno studiju. Primjerice, vježbe iz retorike, gramatike, filozofije i estetike ne mogu se uspoređivati sa seminarima iz građevinarstva, medicine, elektrotehnike ili strojarstva!

KOLOKVIJ - Izvorno potječe od latinske složenice **cum-loquere** (govoriti s nekim tj. razgovarati), koja zbog glasovne promjene glasi **co-loquere**. U grčkom jeziku ova složenica glasi **δια-λογος** (dijalog). Kao oblik nastave nalazimo ga još u antičkoj Grčkoj gdje su filozofi vodili dijalog sa svojim učenicima, a mnogi su i pisali svoja djela u obliku dijaloga (primjerice Platon). U srednjovjekovnim skolastičkim školama kolokvij je bio prvenstveno razgovor (rasprava) u malim grupama o gradivu koje je predavač izložio, radi njegova daljnjeg pojašnjenja, vježbe u "bistrenju uma" i slično.

Radi potpunijeg i boljeg razumijevanja uloge i funkcije seminara i kolokvija bit će korisno istaći nekoliko općih obilježja razvoja obrazovanja. Prije svega treba naglasiti da obrazovanje u čitavoj svojoj povijesti nikada nije bilo usmjereno prema radu, napose onom fizičkom, manuelnom. Naprotiv, sve do XX. stoljeća ono se bavilo klasično-srednjovjekovnim shvaćanjem znanja i učenosti primjereno elitnim slojevima društva. Škola je, kao što joj i izvorni naziv kaže (σχολη - odmor, dokolica), bila prvenstveno 'gimnastika duha', pa se u školama učila retorika, poetika, matematika, filozofija, književnost i slično, a tek od XIX. stoljeća fizika, kemija i biologija. Ulogu visokog obrazovanja vrlo je jasno izrazio često citirani engleski ekonomist E. Ashby koji doslovno kaže: "...Industrijska revolucija bila je ostvarena zdravim razumom i vještim rukama.... U rastu britanske industrije engleska sveučilišta nisu uopće igrala nikakvu ulogu.... U stvari, bilo koji vid formalnog obrazovanja bio je beznačajan činilac u odnosu na uspjeh britanske industrije."

Tek početkom XX. stoljeća, nakon eksplozije II. industrijske revolucije pod neposrednim utjecajem tejlorizma i tvorničke proizvodnje (H. Ford), broj radnika potrebnih industriji povećava se zastrašujućom brzinom, pa se škole svih razina počinju baviti profesionalnim obrazovanjem i obrazovanje postaje masovno. Za usporedbu evo samo nekoliko podataka. Računa se da je 1950. god. na visokim školama (fakultetima) u svijetu studiralo ukupno 7 milijuna studenata uz oko 600.000 sveučilišnih nastavnika. Danas se računa da ima već više od 200 milijuna studenata i oko 5 milijuna sveučilišnih nastavnika. U tako naglom porastu i omasovljenju obrazovanja s naglašenom orijentacijom na profesionalno osposobljavanje, očigledno je da se seminari i kolokviji po sadržaju i namjeni bitno razlikuju od tradicionalnih. Oni se najčešće svode na praktično uvježbavanje za rad ili masovnu (obično pismenu) kontrolu znanja uoči ispita ili nešto tome slično. Sasvim nove varijante seminara i kolokvija nastaju upravo u suvremenim alumnatima.

Poštovani gospodine uredniče,

s velikim sam zanimanjem pročitao br. 1/2011 Vašeg Glasnika AMCA-FA, a osobito mi se dopao članak "Nova škola i bakalar" prof. dr. Stjepana Haladina. Međutim, mislim da je potrebno pojmu "Baccalaurus" dodati još malo objašnjenje. Naime, pojam potječe od lat. "bacca laurea", što doslovno znači "lovorova bobica", a vuče korijen sa srednjovjekovnih europskih sveučilišta, na kojima su završene studente ovjenčavali lovorovim vijencem (koji je, naravno, imao na sebi i dosta lovorovih bobica).

Nepotrebno je navoditi, da lovorovo vijenac, još od rane antike (Apolon, olimpijade), Rima (Cezar, nositelji triumfa), renesanse (Petrarca) i kasnije do dandanas, znači veliku počast.

Kako se u srednjovjekovni studenti nisu smjeli ženiti do dovršetka studija, to je ovaj pojam usvojen za neženje, pa tako u današnjem engleskom imamo "bachelor" za neženju - samca.

Slobodan sam Vam predložiti da nagovorite prof. Haladina da u sljedećim brojevima Glasnika AMCA-FA alumnima objasni porijeklo još pojmova, koji se na studiju koriste, a kojih značenje, bojim se, dobar dio alumna samo naslućuje. Da samo započnem: laureat, docent, rektor, kolegij, apsolvant, fakultet, kolokvij, promocija, matura itd.

Uz najbolje želje, alumnus, Joško Mirković, d.i.g.
10. 5. 2011.

APSOLVENT postaje student koji je izvršio sve obaveze studija: redovno prisustvovanje predavanjima, seminarima, kolokvijima, položio propisane ispite, prikupio sve potrebne potpise itd. Izraz **apsolvent** izvorno potječe od latinskog glagola **absolvere** = odriješiti, osloboditi, osamostaliti. To su, dakle oni studenti koji su se oslobodili studijskih obaveza i sada mogu slobodno i samostalno birati temu i sadržaj diplomske radnje što je završni čin studiranja.*)

SVEUČILIŠTE je zajednica najviših znanstveno-nastavnih ustanova, prvenstveno fakulteta jednog grada, regije ili države. (Naziv **FAKULTET** izvorno potječe od latinske imenice **facultas** = sposobnost, vještina, misleći pri tome na ono što se postiže studijem u toj ustanovi). Izraz **sveučilište** je približno točan prijevod latinskog naziva **universitas studiorum** ili, kako se često naziva, jednostavno **univerzitet** ili **univerza** (angloamerički naziv **koledž**). Latinska imenica **universitas** doslovno znači udruženje, cjelovitost, sveukupnost. U ovom slučaju radi se o udruživanju svih visokih znanstveno-nastavnih ustanova, ali i svih njihovih članova (studentata, profesora itd.), koji svojim radom namjeravaju obuhvatiti sva znanstvena područja, odnosno, cjelokupnu znanost.

Nastanak i razvoj europskih sveučilišta traje barem tisuću godina i ovdje je moguće naznačiti samo osnovne konture tog razvoja. Poznato je da su i u antičkoj Grčkoj postojale škole koje su se bavile znanstveno-nastavnim radom. Najčuvenija je Platonova Akademija (*Ακαδημία*) nazvana po gaju-parku (*Ακαδημοῦς*) u blizini Atene gdje se održavala nastava. Međutim, u Europi tek u XI. stoljeću javlja se potreba za osnivanjem visokih škola i to za područja prava (porast gradova, obrta, trgovine), medicine (epidemije), teologije (pojava heretika) i filozofije, koja predstavlja sintezu općeg obrazovanja, a obuhvaća tzv. *septem artes liberales* (gramatika, retorika, dijalektika, aritmetika, geometrija, muzika i astronomija). Sva ova znanstvena područja odnosno studiji, isprva se nazivaju **studium generale**. No, uskoro se studenti i nastavnici pojedinih studijskih usmjerenja počinju udruživati u samostalne institucije (poput cehova), nezavisne od državne vlasti i crkve, i nazivaju se **universitas scholarium et magistrorum: iuris, philosophiae, medicinae** i slično (tj. udruženja ili zajednice studentata i nastavnika prava, filozofije, medicine i sl.). Zato se već potkraj XVI. stoljeća gubi naziv **studium generale** i umjesto njega počinje se svuda upotrebljavati izraz **universitas, univerzitet i sveučilište** kao opći naziv za ustanove i studij visokog školstva. Tako ga nazivamo i danas. U tim okvirima i tendencijama (uz bezbroj drugih) konstituirala su se europska sveučilišta: Bologna 1088., Paris 1150., Montpellier 1181., Cambridge 1209., Rim 1303., Heidelberg 1385., Parma 1422., Harvard 1636., Zagreb 1662. itd. Zanimljivo je istaći da su od prvih dana postojanja sveučilištima nedostajala sredstva, osobito prostori za održavanje nastave, smještaj studentata i slično. Zato su ih imućni sponzori materijalno pomagali. Tako je izvjesni Robert de Sorbon 1253. podigao usred Pariza zgradu za siromašne studente teologije koja je od XV. stoljeća postala središte najpoznatijeg pariškog sveučilišta - Sorbonne.

NASTAVNICI NA SVEUČILIŠTU izabrani u znanstveno-nastavna zvanja rangirani su u 4 grupe: *docent* (od lat. *docere* = poučavati), *izvanredni profesor*, *redoviti profesor* i *redoviti profesor u trajnom zvanju* i svi se biraju na određeno vrijeme osim redovitog profesora u trajnom zvanju, obično na 5 godina. U izvođenju nastave im pomažu asistenti.

Kad redoviti profesor u trajnom zvanju odlazi u mirovinu, onda se po propisanoj proceduri samo iznimno zaslužnim i uspješnim dodjeljuje titula:

PROFESSOR EMERITUS - To je počasno zvanje ali ono ipak donosi i određene znanstveno-nastavne ovlasti i prava. Naziv **emeritus** potječe iz antičkog Rima od glagola *emerere* = zaslužiti, steći zasluge (*meritum* = zasluga), a dodjeljivao se iznimno zaslužnima u državnoj upravi ili vojsci kad su napuštali službu. Ponekad se pojam **emeritus** poistovjećuje s pojmom *mirovina*, što je samo djelomično točno, jer u starom Rimu nije postojala institucija mirovine odnosno penzije. Političari i viši službenici državne uprave nisu dobivali ni plaće ni penzije. Služiti državi (domovini) bila je čast, a svi su oni bili materijalno osigurani. Onima koji su dobili naziv **emeritus**, car je dodjeljivao bogate posjede, vlast u pokrajinama i slično.

RECTOR - Rektor dolazi od lat. glagola *regere* = upravljati. U antičkom Rimu **rector** se zvao namjesnik-upravitelj neke provincije. U srednjem vijeku naziv **rector** imao je guverner, gradonačelnik ili upravitelj vjerske škole (sjemeništa).

*) Sličan postupak primjenjuje se odvajkada i u procesu zanatskog osposobljavanja. U majstorsku radionicu dolazi pripravnik, naučnik, "šegrt" (turski *şakirt*), koji kao početnik uči raditi poslove struke pod nadzorom majstora. Nakon izvjesnog vremena on se **oslobađa** i postaje "kalfa" (turski *kalfa*) i sada radi kao pomoćnik majstora sa značajnom mogućnošću samostalnog rada, **slobodan** od strogog nadzora majstora. Preostaje mu još stjecanje potrebnog iskustva da bi konačno položio majstorski ispit i postao majstor.

No, taj naziv dobiva upravitelj visoke škole ili sveučilišta vjerojatno od njihovih osnivanja, dakle već gotovo tisuću godina. On se tada često naziva **rector magnificus** tj. veličanstveni, uzvišeni. I danas je rektor generalni upravitelj ili rukovodilac sveučilišta.

Od istog glagola tvori se još nekoliko poznatih naziva (titula, funkcija): **rex** = kralj; **regent** = kraljevski namjesnik, vršilac dužnosti kralja.

VIŠA I VISOKA ŠKOLA nazivi su koji izazivaju nedoumice. Izgleda nelogično da je **viša škola** po rangu niža od **visoke škole** jer je komparacija pridjeva sasvim suprotna: visok, viši, najviši. Odgovor je jednostavan. Stupnjevanje ili rangiranje obrazovanja ne izvodi se linearno tj. od osnovne škole do sveučilišta kao jedan neprekinuti niz, već se to stupnjevanje izvodi tako da jedan niz (ili grupu) čine osnovne, srednje i više **škole** a **visoko školstvo** je zaseban niz koji se tehnički i organizacijski ne nadovezuju na prethodni - što ne izgleda osobito opravdano.

Prof. dr. sc. Stjepan Haladin

BIZETOVA OPERA U IZVEDBI ZAGREBAČKIH STUDENATA

CARMEN NAŠEG VREMENA

Zagrebačka koncertna dvorana "Vatroslav Lisinski" bila je i ove godine dva dana za redom 26. i 27. studenog 2011. mjesto jednog velikog zajedničkog projekta sve tri umjetničke akademije i Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Uprizorena je Bizetova opera "Carmen" koja je izazvala oduševljenje ne samo prisutne publike, u kojoj je bilo mnogo uglednika iz javnog i kulturnog života, nego i nepodijeljene pohvale svih kritičara. Tek koji tjedan kasnije istu je predstavu imala prilike pogledati i riječka publika i velika je šteta da zbog visokih troškova produkcije ovu predstavu neće moći vidjeti šira publika i van granica naše zemlje.

U posljednjih nekoliko godina ovo je već treći zajednički projekt, koji je započeo operom "Čarobna frula" W. A. Mozarta. Ta je izvedba prema riječima rektora Sveučilišta u Zagrebu Alekse Bjeliša odnijela dvije od tri najprestižnije nagrade za operno stvaralaštvo u Hrvatskoj u konkurenciji s profesionalnim kazalištima, što dovoljno govori o kvaliteti predstave. No, takvim upečatljivim početkom suradnje studenata akademija Sveučilišta u Zagrebu postavljeni su visoki kriteriji za svako

naredno ostvarenje. Ovogodišnja jedna sasvim nova "Carmen" je ne samo opravdala visoku razinu očekivanja u pogledu dosadašnja nego ju je i značajno nadmašila.

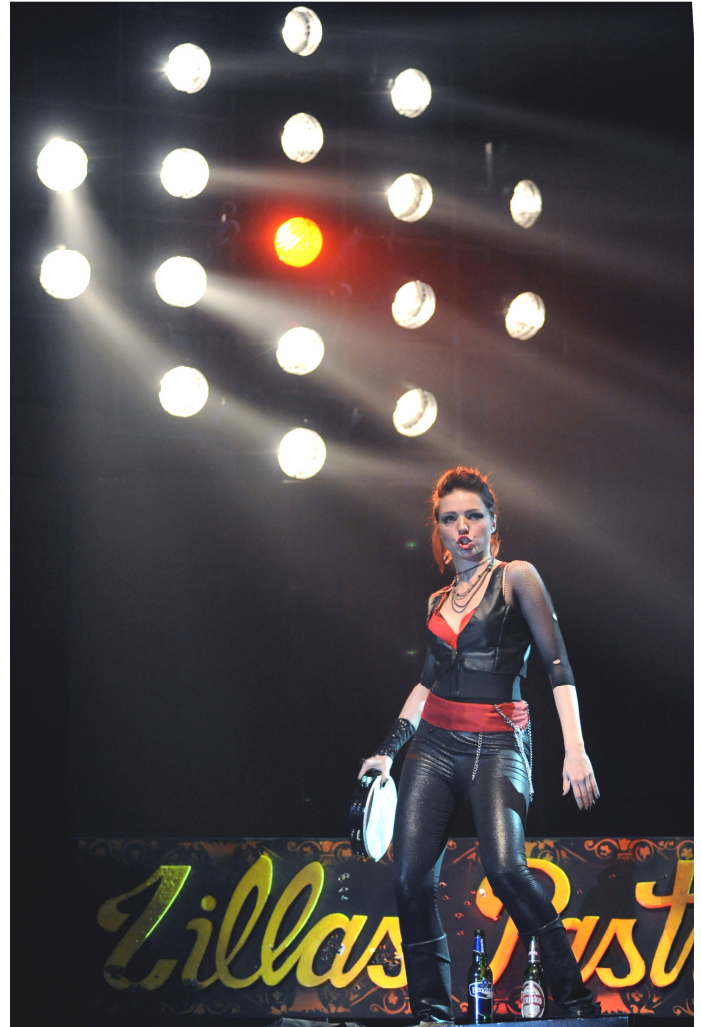
Carmen je u ovoj predstavi smještena u današnje vrijeme korupcije i kriminala u predgrađe Seville, čiji su zidovi išarani grafitima bili okosnica scenografije. Ona je viđena iz današnje perspektive jednako životna kao i na premijeri prije gotovo 140 godina. Njenu dugu šarenu suknu zamijenio je crni uski kožnati kostim ukrašen lancima, sudbonosni toreador Escamillo se dovezao u dvoranu na pravom motociklu, a gledalište je bilo dio pozornice. Sve je pršalo mladenačkom energijom od prve do zadnje sekunde predstave tokom koje je na pozornici gotovo stalno bilo više od stotinu izvođača, a režiser Krešimir Dolencić je na najbolji mogući način iskoristio visoke potencijale izvođača i njihove mladosti te napravio u suradnji sa svim studentima i njihovim mentorima rijetko zamisliv spektakl o kojem će, kako je napisao jedan kritičar, moći pričati svojim unucima samo oni koji su tih večeri bili u koncertnoj dvorani Lisinski.

Najbolji dokaz toga je gromoglasni završni pljesak oduševljene publike koja je predstavu popratila pravim ovacijama.

Kako nisam glazbeni kritičar želio bih ukazati na sjajnu povezanost umjetničkih akademija i Tekstilno-tehnološkog fakulteta kao primjer dobre i nadasve uspješne suradnje unutar Sveučilišta u Zagrebu. Tom predstavom su mnogi studenti položili svoje redovite ili završne ispite, ali je predstava imala i dobrotvorni karakter budući je sav prihod uplaćen u fond iz kojeg se stipendiraju daroviti studenti. Za poželiti je da ovakvih projekata bude i u budućnosti. Iako je bilo teško očekivati da će biti nadmašena izvedba "Čarobna frula", to se ipak dogodilo s operom "Carmen" s jasnim pozivom svim alumnima da dođu na sljedeći zajednički sveučilišni projekt i kupe ulaznicu za predstavu (ove godine su sve karte bile po cijeni 100 kuna) kojom će pomoći studiranje darovitim studentima.

Sveučilište je i ovim projektom pokazalo da školuje vrhunske stručnjake i umjetnike. Za dvije izvedbe opere Muzička akademija je među svojim studentima odabrala čak dvije postavne solista za većinu glavnih uloga. Svojim izvedbama opravdali su povjerenje koje im je povjereno, a treba znati da njihovo vrijeme tek dolazi.

I.Dž.

Sjajna Ivana Srbljan kao Carmen (foto: Nikola Serventić)

ALUMNI DJELATNOST I ECTS BODOVI

Predsjedništvo Saveza udruga Almae Matris Alumni Croaticae – Universitatis Zagradiensis, (AMAC/AMCA) nastavlja djelovati u skladu sa svojom vizijom i misijom, koje su posebice usmjerene na promociju AMAC udruga, jačanje Saveza te širenje svijesti u hrvatskom društvu o alumni ideji i kulturi kao obliku društveno odgovornog ponašanja te promoviranje imena i ugleda Sveučilišta. Temeljem navedenog, pokrenute su aktivnosti za priznavanja određenog broja ECTS bodova studentima, poslijediplomandima, doktorandima i svim ostalima koji su uključeni u rad društava bivših studenata Sveučilišta u Zagrebu. Ovakav pristup otvara nove prilike za alumni društva s aspekta privlačenja i okupljanja mladih snaga kao dodatni vjetar u leđa za buduće razdoblje. Prijedlozi i aktivnosti u suglasju su s inozemnim iskustvima te u okviru modela priznavanja ECTS bodova za nenastavne aktivnosti koji se provodi pri Sveučilištu u Zagrebu. Predsjednik povjerenstva za priznavanje ECTS bodova za nenastavne aktivnosti pri Sveučilištu u Zagrebu prihvatio je prijedloge uz naputak da konkretan zahtjev prema Povjerenstvu mora imati objektivno i sveobuhvatno opisane ishode učenja kod obavljanja nenastavne aktivnosti vezane za AMAC društva.

Nadamo se da će mlade kolegice i mladi kolege ovu mogućnost dobro prihvatiti i u što većem broju se pridružiti velikoj alumni obitelji.

Prof. dr. sc. Mario Šafran, član predsjedništva Saveza AMAC udruga

Izdavač: Hrvatska udruga diplomiranih inženjera Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu AMCA-FA, 10000 Zagreb, Ulica fra Andrije Kačića Miošića 26. **Predsjednik Udruge AMCA-FA:** prof. dr. sc. Ivica Džeba **Uređivački odbor:** prof. dr. sc. Ivica Džeba, Nedjeljka Čengija, dipl. inž. građ., Jasna Štambuk Matić, dipl. inž. građ., Damir Milobara, dipl. inž. građ., Narcisa Friebe, dipl. inž. građ. **Glavni urednik i tehnička obrada:** prof. dr. sc. Ivica Džeba. **Adresa Uredništva:** AMCA-FA, Građevinski fakultet, 10000 Zagreb, Ulica fra Andrije Kačića Miošića 26. **Tel./Fax:** 01/4639-427 **E-mail:** ivci@grad.unizg.hr. **Adresa na internetu:** www.grad.unizg.hr/amca. Glasnik je besplatan. Tiraža: 1200 primjeraka. Tisak: «Tiskara Zelina» d.d., Katarine Krizmanić 1, Sveti Ivan Zelina.